

MARIBORSKI VEČERNIK „JUTRA“

Uredništvo in uprava: Maribor, Gosposka ul. 11 / Telefon uredništva 2440, uprave 2455
Izhaja razen nedelje in praznikov vsak dan ob 14. uri / Velja mesečno prejemnik
v upravi ali po pošti 10 Din, dostavljen na dom 12 Din / Oglaš po ceniku / Oglaš
sprejema tudi oglašni oddelček „Jutra“ v Ljubljani / Poštni čekovi račun št. 11.400

Ostri ukrepi maršala Badoglie

Nov način vojskovanja - Najstrožji vojaški režim v zasedenem ozemlju - Abesinske četniške akcije na severu - Položaj na južnem bojišču - Abejska oborožitev - Najstrožja italijanska cenzura

Pospešena akcija?

LONDON, 30. novembra. Naslednik maršala de Bona, maršal Badoglio, je že prevzel vrhovno poveljstvo nad italijansko vojsko v vzhodni Afriki. S to spremembo se popolnoma spreminja način vojskovanja Italijanov proti Abesiniji in zlasti postopanja napram prebivalstvu doslej zasedenih abesinskih pokrajin. Dočim je de Bono vodil operacije zelo previdno in skoraj izključno samo z domačinskimi vojniki ter tehničnimi sredstvi, se namerava Badoglio poslužiti celokupne italijanske vojske, torej tudi čet iz Italije in fašistične milice. Posvetiti hoče večjo pažnjo posameznim napadom in naglednemu prodiranju. Položaj v Evropi zlasti z ozirom na sankcije, sili Italijo, da polzkusi z vsemi silami doseči v Abesiniji svoj cilj. V tej pospešeni akciji pa obstoja velika nevarnost, ker bi se italijanske čete mogle prenašlo izčrpati.

Razorožitev prebivalstva

Glede zasedenega ozemlja bo maršal Badoglio zavzel docela novo stališče, da se ne sme več dopuščati nadaljnje prizanašanje. Maršal de Bono je namreč da bi pokazal naklonenost do prebivalstva, nastopal zelo prizanesljivo. Dovolil je temu prebivalstvu svobodno gibanje in povečini tudi neko samoupravo ter celo orožje. Vesti Italijanov, da je domače prebivalstvo sprejelo Italijane z navdušenjem kot osvoboditelje, so bile seveda docela izmišljene. Resnica je nasprotna, da se je prebivalstvo le potuhnilo, dejansko pa podpiralo abesinske četniške oddelke, ki operirajo za italijansko fronto, jim nudilo zaščito ter celo pomoč s sodelovanjem pri napadih na Italijane. Maršal Badoglio je zaradi tega odredil, da se uvede v vsem zasedenem ozemlju neizprosna vojaška uprava, da se vse prebivalstvo docela razoroži in se vsi sumljivi moški internirajo. Na ta način namerava onemogočiti abesinske četniške akcije v zaledju. Splošno se pa sdi, da bo s temi ukrepi postalo abesinsko prebivalstvo Italiji še bolj sovražno, kakor je bilo doslej.

Četniške akcije

Abesinska četniška akcija se na severnem bojišču nadaljuje v pospešenem tempu. Abesinski četniški oddelki napadajo neprestano iz zased in nepričakovano italijanske čete, posebno v zaledju, kjer so nepripravljeni na napade. Italijani imajo zaradi tega zelo velike težave in izgube. Poleg tega se je posrečilo abesinski vojski docela onemogočiti italijanska prizadevanja za obkolitev Temjenskega gorovja. Abesinci so tu Italijane prisili k umiku, tako, da so sedaj zopet gospodarili tega odseka. Prav tako so očistili tudi pokrajino Geralto, dočim prodira ras Mulgeta v Danakilo, ne da bi bil doslej še naletel na italijanski odpor. Abesinci se sedaj pripravljajo ne samo na odločen odpor, ampak tudi na spopad. To dokazuje tudi odhod cesarja na severno fronto.

Južno bojišče

Na južnem abesinskem bojišču ni posebnih dogodkov. Italijani sicer zanikajo vse vesti o svojem umiku, vendar so se mogli dopisnik nevturalnih listov prepričati, da so Italijani izpraznili skoraj ves Ggaden in so sedaj abesinske čete končno zasedle tudi Ualual. Tudi čete rasa De-Ste, ki so vdrle v italijansko Somalijo, nadaljujejo svoje operacije na italijanskem ozemlju, dasi tekom zadnjih 24 ur o njihovih operacijah ni podrobnih poročil, to pa zaradi velike oddaljenosti od Hararja in zlasti Adis Abebe.

Abesinsko oboroževanje

Oboroževanje abesinske vojske se nadaljuje silno naglo. Abesinci imajo že okoli 10.000 strojníc in tudi več težkih topov.

Strnjena fronta proti Italiji

Francija je pripravljena iti z Anglijo in Društvom narodov tudi do skrajnosti — Ali bo Italija res riskirala vojno v Evropi

LONDON, 30. novembra. Kolebanje Francije med Rimom in Londonom, odnesno Zenevo, je bilo doslej glavna ovira, da mednarodna diplomacija v Zenevi ni mogla hitreje sklepati in uveljavljati ukrepe za spoštovanje mednarodnih pogojev. Zlasti sankcije proti Italiji so se zaradi tega zavlekle in omiliše. Angleška diplomacija je imela dosti dolgotrajnega in napornega dela, da je pripravila Laval do tega, da je pristal na sankcije proti Italiji in jih je tudi Francija pričela izvajati. Toda tudi s tem delo še ni bilo opravljeno. Laval se je namreč upiral še nadalje, posebno poostitvi sankcij, ki je po mnenju Anglije neobhodno potrebna, ako se hoče Italijo zares prisiliti, da opusti svojo vojaško akcijo v Afriki.

Posledica tega Lavalovega odpora je bila odgoditev poostitve sankcij. Takoj na to je pa stopila angleška diplomacija znova v akcijo in pripravila Lavalu, da je v imenu Francije popustil dokončno. Lavalova izjava, ki jo je podal v četrtek italijanskemu pariškemu poslaniku Cerutti, je zaradi tega v tem oziru zgodovinskega pomena. Laval je namreč izjavil, da Francija ne more hoditi svojih potov, ker je njena usoda tesno povezana z Društvom narodov. Šla bo zaradi tega z D. n. in v tej zvezi seveda tudi z Anglijo do skrajnosti. Ako bi Italija,

Dobili so tudi novo pošiljatev letal, tako, da razpolagajo sedaj z okoli 60 letali, ki jih pa uporabljajo večinoma za izvide in poročevalsko službo. Naročenih pa imajo tudi več bombnih letal, ki prispo te dni v Abesinijo.

Najstrožja cenzura

ASMARA, 30. novembra. Maršal Badoglio je poklical k sebi vse tuje poročevalce listov in jim sporočil, da bodo odslej osebno odgovorni za vsa poročila v listih, ki jih zastopajo. Za vesti, ki ne bi bile v interesu Italije, se bo postopalo proti poročevalcem najstrožje. Vsa poročila morajo skozi cenzuro. Kdor bi ed-poslal vesti mimo cenzure, pride pred vojno sodišče. Poročila o vojaških operacijah so sploh prepovedana.

kakor grozi, zaradi poostitve sankcij segla po vojaških represalijah, naj se zaveda, da bo imela proti sebi strnjeno vse države, ki so članice D. n., torej seveda tudi Francijo.

To pomeni z drugimi besedami, da je sedaj tudi Francija, kakor Anglija, pripravljena, ako bo treba, sprejeti vojno z Italijo. Sprejele pa bi jo tudi ostale članice Društva narodov, posebno zaveznice Francije. Vsak nepremišljen italijanski korak bo torej rodil vojno vseh proti Italiji. Bo Italija sedaj, ko ve kakšen je položaj, to riskirala? Pameten človek si tega ne more misliti. In vendar je pričela Italija odpošiljati spet nove čete v Libijo ter na obmejne postojanke, zlasti tudi na francosko mejo. Dasi je torej proti zdravemu razumu verjeti v izpolnitev italijanske grožnje, bi se naposled morda le utegnulo zgoditi, da bi fašizem v svojem zadnjem obupu segel tudi po edini kocki. Kakšne bi bile posledice, ne more nihče dvomiti. Vsaj v angleških političnih krogih ni nobenih dvomov.

Treba pa je naglasiti, da se položaj naglo postruje in je mogoče že v mesecu decembru ali januarju pričakovati velikih dogodkov in odločitev. Anglija ne bo popustila, zlasti ne sedaj, ko pošilja Italijani nova ojačenja v Libijo.

Na tavišču domače politike

Četniške gredice

Kako izgleda »enotnost«. V radikalskem glasilu za Dravsko banovino beremo v št. 275 a: »V soboto 23. nov. je imelo mariborsko Slov. K. Ak. starešinstvo sejo, na kateri je z ozirom na novo snujčo se krščansko delavsko organizacijo bil sprejel sledeči sklep:

Slov. kat. akad. starešinstvo, zbrano v Mariboru dne 23. nov., stoji absolutno in nepremakljivo na stališču enotnosti delavskih krščanskih strokovnih vrst in

se izjavlja z vso odločnostjo proti cepljenju v kakršnikoli obliki. Če je JSZ res potrebna kakšne reforme, naj se ta izvrši, ne pa ustanavlja proti njej ali poleg nje nova delavska organizacija. Če pa smatrajo delavski krogi nov list za potreben, se mora ta ustanoviti in izdati v sporazumu z Jugosl. strok. zvezo, ki naj ima v konzorciju za izdajanje lista odločilno besedo.

Sestanka se je udeležil tudi dr. Andrej Gosar iz Ljubljane, ki je imel že preje

sestaneke s celjskim starešinstvom, od katerega se jih je tudi več udeležilo mariborske seje.

Pomen te resolucije je precej daleko-sežen. Že včeraj smo poročali o razdoru v vrstah »več« in »manj« klerikalnega delavstva, ki se je razcepilo na »beke« in »zelene«. »Beli«, ki imajo svojo postojanko v Jugoslovanski strokovni zvezi in ki imajo v »Delavski pravici« svoje glasilo, niso nič kaj navdušeni za politiko nekaterih »voditeljev«. Radi tega se je iz druge strani pričela organizirati delavska organizacija »zelenih«. Omenjena resolucija govori torej dovolj poučno, da so se mariborski akademiki naobraženi starešine postavili na stališče belih in proti izdajanju nameravane »Delavske fronte«, ki bi naj bila glasilo »zelenih« in ki naj bi se tiskala v mariborski Cirilovi tiskarni. Čudimo se le, da je v radikal-skem glasilu za dravsko banovino izšla ta resolucija očitno ne preveč »ortodoksne« skupine pri mariborskem Slov. kat. akad. starešinstvu, ki bo gotovo sedaj padla nekje v nemilost.

Kraljeve težave v Grčiji

ATENE, 30. novembra. Grški kralj Jurij II., ki ga je prebivalstvo z navdušenjem sprejelo ob njegovi vrnitvi po 12letni odsotnosti, je našel v Grčiji zelo težke notranje politične razmere. Grške stranke so tako sprte med seboj, da doslej ni mogel najti kompromisa, ki bi jih zedinil za složno skupno delo. General Kondilis je ostal trdovratno pri svojih smernicah, katerih cilj je ohraniti osebno diktaturo tudi po kraljevi vrnitvi. Za tako odločitev pa kralj ne more prevzeti odgovornosti in je zelo verjetno, da se bo Kondilis zaradi tega ujaljen umaknil iz političnega življenja. Novo vlado bo sestavila nevtralna osebnost.

DUNAJSKI SESTANEK

DUNAJ, 30. novembra. O sestanku Gömbösa in Kanye s Schuschniggom, Starhembergom und Werner-Waldeneggom se izve, da mu je prisostvoval tudi posebni zastopnik Mussolinija. Na sestanku se je sklenilo, da bosta Avstrija in Madžarska ostali zvesto ob strani Italije, naj se zgodi karkoli.

POOSTRITVE SANKCIJ

ZENEVA, 30. novembra. Tu se pričakuje, da se bo poostritev sankcij proti Italiji sklenila že 12. decembra.

REPRESALIJE ITALIJE

PARIZ, 30. novembra. Iz Italije poročajo o nadaljnjem premikanju italijanskih čet v Italiji. Močna ojačenja so bila odposlana zlasti na mejo Francije, dočim so se posadke na Brennerju znižale za polovico. Trdovratno se tudi zatrjuje, da so Italijani tajno mobilizirali še nove čete. Vse kaže, da bo Italija v kratkem izvršila splošno mobilizacijo. Razburjenje prebivalstva postaja zaradi tega vedno večje.

ITALIJA IN EGIPET

KAHIRA, 30. novembra. Zatrjuje se, da bo Italija odpoklicala iz Egipta svojega poslanika v protest proti temu, da se je Egipt, ki ni član Društva narodov, priključil izvajanjem sankcij.

ANGLIJA PRIPRAVLJENA

LONDON, 30. novembra. Angleška admiraliteta je izvedla naglo pregrupacijo sredozemskega bojnega brodogoja. Na Malti, v Egiptu in Palestini je vse pripravljeno na vsako eventualno

Iz krvave revolucije v zlato svobodo

Zgodovinski pomen prvega decembra 1918 - Na razvalinah brutalnega militarizma pangermanske koalicije je zrasla nova mogočna tvorba Jugoslavija

Sedemnajstič bomo jutri proslavili naš največji praznik narodega osvobođenja in zedinjenja. Pred sedemnajstimi leti je na ta dan zažarel naš Maribor v zarji Vido-ve. Z balkona Narodnega doma je spregovoril prvi slovenski general slovenskemu ljudstvu: »Strti so stoletni okovi suženjstva. Nič več ne bo naš narod hlapčeval tuji gospodi. Odslej bomo na svoji zemlji sami gospodarili!« Po teh besedah slovenskega generala je iz tisočih grl zaoril klic: Živela Jugoslavija! Živela svoboda! Nebo je takrat čulo sveto prisego našega naroda. Od prevelike radosti so bila pijana naša srca in v pozabljenju na vse grozote, na vse stoletno trpljenje se je rodila Jugoslavija. Naj ob sedemnajsti obletnici našega največjega državnega praznika le v bežnih obrisih priključimo v spomin tisto preteklost, ki je imela za posledico prvi december.

Z aneksijo Bosne in Hercegovine, tega geografičnega jedra slovanskega juga, je Avstrija do skrajnosti zapletla svoj že itak komplicirani notranji državni problem, potenciran s komplikacijami na terenu zunanje politike. Pričela je sistematično preganjati vse nacionalne elemente na jugu, proti Srbiji pa je pokrenila agresivno politiko z namenom, da bi jo gospodarsko in politično uničila. Kakor obsedena je Avstrija na vseh črtah izživala Jugoslovane. Ustvarjala je afere in procese, ponarejala dokumente, postavljala komisarije ter preganja in zapirala nacionalne ljudi. S tem je izzvala podzemski in nadzemski jugoslovanski nacionalni revolucionarni pokret. Med Piemontom in Avstrijo so bile strune silno napete. Na vsem jugu je nastala prava vstaja proti Habsburžanom in zato ni bilo nič čudnega, če so se pojavili v tej napei in neznosni atmosferi eksplozivni in usodni zapletljaji. Avstrija je postavljala s svojo izživalno politiko na jugu svoje lastne državljane pred dilemo, da si izberejo pot med prerojeno Srbijo in med zahrbtno proti slovansko politiko črnogolte Avstrije. Odločitev res ni bila težka in se je vse, kar je bilo nacionalno zavodnega, opredelilo za jugoslovanski Piemont.

Ko je Srbija v balkanski vojni likvidirala turško oblast v Evropi, je s tem vtila vsem zavednim Slovanom v Avstriji upanje, da ni več daleč čas obračuna s suženjsko preteklostjo. V tem zgodovinskem času je v neosvobođenem delu na slovenskem jugu — Od Soče do Bojane, od Donave do Jadrana — dorasla in politično dozorela tudi generacija jugoslovanske nacionalne revolucionarne omladine. Ta omladina se je prva zavedla resnega položaja zavedla se je, da je napočil zgodovinski trenotek definitivnega obračuna Jugoslovancov s Habsburžani in njihovo d'nastijo. In prav ta omladina je prešla od besed k dejanjem pod parolo: »Austriam esse delendam!«

Avstrija ni bila zmožna rešiti svojega notranjega političnega položaja na bazi enakopravnosti svojih narodov. Ni bila zmožna rešiti jugoslovanskega vprašanja in je zato izzvala vojno s Srbijo. Izrabila je sarajevski atentat kot povod za vojno, da bi tako z ognjem in mečem rešila jugoslovansko vprašanje. Avstrija je z napovedjo vojne Srbiji hotela zaslužiti ves slovanski jug; hotela je za večno udušiti jugoslovanski unitaristični pokret. Ni pa slutila, da je napovedala vojno zgodovini sami.

Jugoslovani in ostali zatirani avstrijski narodi so izkoristili po Avstriji izzvano vojno, da si pribore svojo svobodo na terenu zunanje politike na strani nasprotnikov Avstrije. Identificirali so se s Srbijo in na strani zaveznikov organizirali zamejne nacionalne revolucije, da na ta način doprinesejo svoj del k zmagi zaveznikov in omogočijo rušenje Avstrije, tega vogalnega kamna centralnih sil.

Ko je brutalni militarizem pangermanske koalicije pregazil ves slovanski jug, se je v pregnanstvu jasno manifestirala

suverena volja jugoslovanskega naroda, da noče služiti kot most pangermanske-mu »drangu« proti vzhodu, marveč da zahteva svojo neodvisno narodno državo. Na bazi ideje narodnega edinstva Slovencev, Hrvatov in Srbov je bila po vsem svetu izvršena mobilizacija jugoslovanskega naroda, ki je ostal brez svojega narodnega teritorija. Sredi bojne kaosa so se strnili jugoslovanski dobrovoljski polki s polki srbske vojske.

Ta vojska je s svojim zgodovinskim prebitjem solunske fronte dala v imenu jugoslovanskega naroda pravi in končni odgovor na Bertholdov provokatorski ultimatum Srbiji. Jugoslovanska vojska je zadela smrtni udarec četvorni koaliciji združenih sovražnikov jugoslovanske kvobode in jih prisilila h kapitulaciji. Prebitje solunske fronte je pomenilo finis Avstrije, pomenilo je rojstvo Jugoslavije. Petnajsti september 1918 pomeni epohalen obrat v celokupni zgodovini slovanskega juga. S tem datumom je postala Jugoslavija realnost, prvi december pa je oni največji zgodovinski dan, ko so se uresničili ideali, ko je beseda meso postala.

Nova močna tvorba Jugoslavije pa že takoj iz vsega početka ni bila povsedeč nekaterim sosedom in drugim, ki so nave-

zali z njimi prijateljske vezi. Šestnajst prvih decembrov je preživel naš narod v različnih okoliščinah, ki jih je rodilo politično nerazumevanje treh svobodnih in zedinjenih bratov. Ko pa so se na obzorju pričeli zbirati temni oblaki in ko je bil ponovno v nevarnosti evropski mir, se je odpravil na usodno pot v Francijo lani v oktobru naš junaški in plemeniti kralj Aleksander, ki se je boril za Jugoslavijo, ki je zanjo živel, da bi prekrizal račune razpaljenim strastem. Na francoskih tleh v Marseju ga je pričakoval plačan atentator. Umrli je naš kralj kot mučenik. Naši sovražniki niso niti slutili, da bo njegov narod tako zvesto izpolnjeval njegovo oporoko: »Čuvajte mi Jugoslavijo. Prepričani so bili da bo razpadla naša država in že so bili pripravljeni, kdo bo zagrabil večji del. Med tem pa so se vsi, ki izpodkopavajo Jugoslavijo in žele njeno pogubo, kruto varali. Naši sovražniki pozabljajo, da je naša država zrasla na razvalinah brutalnega militarizma pangermanske koalicije, pozabljajo, da je njen narod prestal najhujšo Golgoto med narodi in je zato odopen in pripravljen na vse, nikdar pa se ne bo izneveril sveti prišegi, položeni na dan prvega decembra pred sedemnajstimi leti.

Sokolske vesti

Jugoslovanskemu Sokolstvu!

Bratje in sestre!

Na dan prvega decembra 1918 je bila izvršena svečana proklamacija našega največjega zgodovinskega dela — ustvaritve naše svobodne in zedinjene narodne države. Ta naš največji narodni dogodek predstavlja težnjo preteklih in sedanjih generacij našega naroda. Prvi december je velik simbol vseh narodnih stremeljenj in žrtv, darovanih na oltar našega državnega in narodnega edinstva. Sokolstvo kraljevine Jugoslavije s celokupnim svojim organiziranim članstvom, svečano proslavlja veliki dan narodnega zedinjenja, izraža svoje globoko spoštovanje svetim žrtvam, padlim za idejo našega jugoslovanskega narodnega in državnega edinstva.

Za to veliko idejo je doprineslo skupno z ostalim narodom svoje dragocene žrtve tudi naše Sokolstvo. Toda sokolski ideal nas uče in podžigajo da gremo naprej. Jugoslovanski Sokoli morajo biti še nadalje prekaljeni čuvarji naše jugoslovanske narodne in državne ideje. Naše sokolsko poslanstvo mora imeti svoj najvišji idealizem, združen s čistim, realnim delom na vseh področjih za dobrobit in korist naroda in domovine.

Bratje in sestre!

Zveza Sokola kraljevine Jugoslavije pošilja vse svoje misli in občutke prestolu Njegovega Veličanstva kralja Petra II. Karadjordjeviča na današnji dan narodnega zedinjenja. Naša sokolska srca so polna molitev za srečo in veliko bodočnost našega mladega kralja, dičnega Sokola, ki ima v svojih prednikih in roditeljih sijajne vzglede vzvišenega dela in plemenitega žrtvovanja za dobrobit naroda in domovine.

Namerjajoč svoje misli in občutke Nje-

govemu Veličanstvu kralju Petru II., Njememu Veličanstvu vzvišeni kraljici materi Mariji in vsemu kraljevskemu domu narodne dinastije Karadjordjevičev, bodite obenem prežeti globoko pijetete do vseh svetih in velikih žrtv, darovanih na oltar naše narodne in državne ideje.

Največja naša mučeniška žrtev, blagopokojni viteški kralj Aleksander I. Zedinitelj je prelil svojo dragoceno in plemenito kri za veliko idejo jugoslovanskega naroda in države. Za to sveto idejo je obenem prelito mnogo krvi vsega našega naroda. Naj vas, bratje in sestre, misel na to prelito kri in žrtve, obvaruje vsega, kar bi utegnilo tudi v najmanjši meri škodovati interesom našega naroda in naše domovine Jugoslavije. Naj vam bo misel na te svete žrtve najzvestejši čuvár in svetovalec pri vsem vašem delu za dobrobit in napredek naše države in našega naroda.

Bratje in sestre!

V duhu sokolske miselnosti in tradicij vas na današnji dan narodnega zedinjenja pozivamo, da še nadalje sokolujete in da s svojim delom še nadalje služite najvišjim interesom našega jugoslovanskega narodnega in državnega edinstva.

Naj živi Njegovo Veličanstvo kralj Peter II.!

Naj živi ves dom Karadjordjevičev! Živela Jugoslavija! Živelo Sokolstvo kraljevine Jugoslavije!

Beograd, 30. XI. 1935.

Zveza Sokola kraljevine Jugoslavije.

Gornja poslanica bo prečitana na jutrišnji svečani proslavi državnega in sokolskega praznika, ki bo ob 11. uri dopoldne v veliki dvorani Narodnega doma.

sokolskega pripadnika in mogočne sokolske skupnosti. Tako se je naše Sokolstvo zadnja leta znašlo pred novim važnim činiteljem — smučarstvom. Brez posebnih pomislekov se je lotilo smučarstva in pri edinicah, kjer so danes za smučanje potrebne prilike, so se takoj ustanovili smučarski odseki. Na področju mnogih žup so bili organizirani smučski tečaji v katerih se je v razmeroma kratki dobi izvežbala že močna armada sokolskih smučarjev. Že v prvih početkih se je pokazalo, da je v pogledu smučarstva naše Sokolstvo na pravi poti, pokazalo se je, da bo smučarstvo mimo telovadbe in drugih panog zavzelo važno mesto.

Da pa bi se podkrepila zavest sokolskih smučarjev, da bi se jim vilo, novega ognja za napredkom, za novimi uspehi tudi na tem novem področju, je Zveza Sokola kraljevine Jugoslavije sklenila prirediti v letu 1936 v času od 31. januarja do 3. februarja smučske tekme za prvenstvo SKJ v Mariboru in na Pohorju. Organizacijo in izvedbo tekem, ki bodo prvi največji zlet sokolskih smučarjev, ki bodo doslej največja manifestacija smučarstva v Sokolstvu pa je Zveza poverila Mariborski sokolski župi.

Prireditveni odbor.

Dobro se zavedajohč težavne in odgovorne naloge je šla naša sokolska župa takoj na delo. Konstatiral se je odbor za prireditev smučskih tekem. Za predsednika prireditvenega odbora je bil izvoljen župni načelnik br. Slavko Komac, za podpredsednika br. dr. Ciril Hočevár za tajnika, tajnik matičnega društva br. Alfred Kralj, za gospodarja okrožni načelnik br. Vladimir Venutti, za blagajnika pa brata Janko Zorko in Franta Kovar; referentinja sta Stanka Makučeva in Nela Primčeva.

V okvir prireditvenega odbora so bili organizirani potrebni odseki. Za predsednika tehničnega odseka je bil izvoljen kapetan br. Svetomir Ilič, za predsednika administrativnega in propagandnega odseka br. Alfred Kralj, za predsednika stanovanjskega in prehranjevalnega odseka br. dr. Boris Mihalič, za zdravnškega odseka primarij br. dr. Mirko Černič, za predsednika rediteljskega odseka pa je bil izvoljen prof. br. Ivan Gruntar.

Častni odbor.

Osnovan je bil tudi častni, v katerem so predstavniki Zveze SKJ in mariborskega Sokolstva ter predstavniki našega javnega življenja. V častnem odboru za prireditev za sokolsko smučsko prvenstvo so: podstarosta Zveze SKJ br. Engelbert Gangl, zvezin načelnik br. dr. Alfred Pichler, zvezina načelnica s. Elza Skalarjeva, mariborski mestni poveljnik general Milutin Milenković, poveljnik 45. pešpolka Marko Božović, poveljnik inž. podčastniške šole Jokoslav Cener, garnizijski br. podpolkovnik br. Marko Nikolič, mestni predsednik dr. Alojzij Juvan, narodni poslanec br. dr. Ivan Jančič, ravnatelj »Putnika« Josip Looš, predsednik SPD br. inž. Vladimir Šlajmer, predsednik Zimsko-sportne podzveze Miloš Gnuš, nadalje starosta mariborske sokolske župe br. dr. Milan Gorišek, poslevoedeči podstarosta župe br. Ljudevit Kranjc ter starosta mestnih in okoljskih sokolskih društev bratje Franjo Bureš, Lojze Struna, dr. Ljudevit Pivko, Ant. Hren, Anton Požar in Franjo Tušak.

Kot propagando za tekme bo izdal prireditveni odbor lepak, izdelan po osnutku inž. arh. Vičiča iz Zagreba. Izdal bo tudi propagandno brošuro o smučarstvu v Sokolstvu z opisom tekmovalnih prog in našega Pohorja ter kovinski sokolski smučarski znak. Termin za prijave je določen 15. januar. Do tega termina se morajo prijaviti vsi tekmovalci. Sokolski smučarji! Pripravljajte se že sedaj na vaš praznik, na smučarske tekme za prvenstvo. Naj ne manjka nobeden Sokol smučar na tej zimski manifestaciji, ki bo pokazala mogočen razmah sokolskega smuka. — Zdravo!

Vsemu članstvu!

Sokolska župa in meddruštveni odbor mariborskih sokolskih društev ponovno pozivata vse mariborsko Sokolstvo, da se udeleži proslave sokolskega praznika dne 1. decembra v Nar. domu ob 11. uri. Zdravo!

Smuške tekme za prvenstvo Saveza SKJ v Mariboru

od 31. januarja 1936 do 2. februarja 1936.

Za vsem lepim, koristim in plemenitim stremi med prvimi naše Sokolstvo. Naše Sokolstvo koraka vzporedno s sodobnostjo in ne prezre ter ne opusti niti naj-

manjšega podviga, ki bi na kakršenkoli način okrepil sokolsko hotenje, sokolsko zavest in samostojnost, ki bi koristil razvoju in napredku vsakega posameznega

Socialni problemi

Socialno zavarovanje obrtnikov

Trgovska in obrtniška bolniška blagajna in Trgovska samopomoč v Mariboru

Pod tem naslovom je prinesel »Večernik« dne 15. t. m. zelo pomemben članek o zavarovanju obrtnikov v primeru bolezni, nezgode, onemoglosti, starosti in smrti. K temu članku si dovoljujem pripomniti sledeče:

Kakor omenja člankar, je de facto najbolj pereč socialen problem, ne samo našega obrtništva, temveč prav tako našega trgovstva: zavarovanje za primer bolezni, nezgode, onemoglosti, starosti in smrti. Merodajni gospodarski krogi v Mariboru so to uvideli že pred leti, ter so ustanovili l. 1925. za trgovce bolniško blagajno, ki nudi zavarovanje za primer bolezni na prostovoljni podlagi. Število prostovoljnega članstva je le zelo počasi naraščalo in to zaradi tega, ker so po večini pristopali taki člani, ki so bili glede ekonomskega položaja precej na slabem ter so zato bili primorani takoj po preteku karentne dobe seči po dajatvah blagajne, to je, da jim je uprava bolniške blagajne plačala zdravniške in lekarniške račune ali zdravljenje v bolnišnici. Drugi premožnejši trgovci, ki bi blagajno lahko izdatno podprli, so pa pristopali le v malem številu.

Obrtni zakon iz l. 1932. predvideva prisilno zavarovanje obrtnikov po objavi zadevnega pravilnika, ki se mora izvršiti v teku 2 let, od dne 9. marca 1932. Pri trgovstvu pa se prisilno zavarovanje uvede le, ako se za tako zavarovanje prijavijo nad polovico članov katerega združenja. Ker pa do danes še ni izšla zadevna naredba glede socialnega zavarovanja gospodarskih slojev, zato tudi ni prisilnih organizacij in se teh ne morejo ustanoviti, čeprav bi se to pri marsikaterem združenju radevolje storilo. Ker se pravila za prisilno zavarovanje ta čas ne odobrijo, iz navedenega razloga je odbor bolniške blagajne samostojnih trgovcev v Mariboru po odobritvi obnega

zboru v preteklem letu svoja pravila predelal in povečal delokrog blagajne, tako, da je dana prilika, da postanejo člani tudi obrtniki, obenem s svojci in se ta blagajna naziva sedaj »Trgovska in obrtniška bolniška blagajna v Mariboru«.

V teh pravilih so predvidene 3 kategorije, in sicer to tako, da ima član pri večjih prispevkih pravico do proste izbire zdravnikov in II. razreda bolnišnice, pri manjših prispevkih pa do določenih (pogodbenih) zdravnikov ter III. razreda bolnišnice. Delokrog te blagajne obsega bivšo mariborsko oblast, zaradi česar je dana prilika tudi trgovcem in obrtnikom iz okolice Maribora, da se prijavijo k temu zavarovanju. Poudarjati moram, da se gospodarski sloji, posebno sedaj v teh kritičnih časih, poslužujejo tega zavarovanja in prav marljivo pristopajo k tej blagajni ker nudi blagajniško zdravniško pomoč, zdravila in po potrebi tudi bolnišnico.

Dokler torej od strani ministrstva ne bo izdan zadevni pravilnik (na kar se bo morda še dolgo čakalo), je omenjena blagajna tista, ki vrši svojo socialno dolžnost Podobno blagajno nameravajo ustanoviti gospodarski sloji tudi v Ljubljani ter že zbirajo v ta namen člane. Obenem moram opomniti javnost na to, da obstoja v Mariboru tudi »Trgovska samopomoč«, ki nudi zavarovanje za primer smrti tudi za obrtnike.

Obe naši instituciji stojita pod državnim nadzorstvom, ki pregleda natančno vse poslovanje. To potrjuje dejstvo, da ni bilo do danes še nikakega nesoglasja. Obenem pa moram še omeniti, da odbor teh socialnih institucij vrši svoje funkcije popolnoma brezplačno v prid članstvu, kar se pri raznih drugih socialnih zavodih ne dogaja.

Vilko Weixl.

Stanovska gibanja

Temelj narodnega blagostanja je krepak rokodelski stan

Nekaj misli k Obrtniškem tednu — Žilava propaganda za rokodelske proizvode — Složen nastop obrtnikov v odločni obrambi njihovih pravic — Proslava 1. decembra — Manifestacijsko zborovanje

Obrt je imela nekaj zlate tla. Cvetelo je svoje dni naše obrtništvo, ki ima svoje prve početke v davni preteklosti. Spoštovan in uvažen je bil obrtniški stan in mnogo zaslug si je pridobil tudi za kulturni napredek našega naroda. Mnogo je naših krajev, ki so jih prav obrtniki z delom svojih rok gospodarsko dvigali in jim pritisnili pečat širokega slovesa. Skratka, obrt je v našem življenju tako važen činitelj, da bi brez nje ne mogli izhajati. Kakor drugim slojem, tako današnja huda gospodarska kriza ni prizanežala tudi našim obrtnikom. Z vsoto gotovostjo lahko trdimo, da je prav obrtniški stan zaradi krize najhujše prizadet. Temu pa je dosti krivo tudi dejstvo, da so naši obrtniki vse premalo zaščiteni, da na merodajnih mestih ni razumevanja za njihove upravičene težnje in pritožbe.

V tem življenju in vztrajnem boju za svoj obstoj pa si naši obrtniki skušajo sami pomagati. Organizirali so v ta namen »Obrtniški teden«, da bi opozorili najširše plasti našega naroda, da so izdelki domačega obrtništva kvalitativno boljši in trpežnejši od tujih in da je naše obrtništvo zmožno tudi kvantitativno zadostiti potrebam našega prebivalstva. Naši obrtniki si prizadevajo prepričati vso javnost, da z nakupom tujih obrtniških izdelkov škoduje predvsem napredku in zaposlitvi lastni mladine, da škoduje domačemu denarnemu trgu, kakor tudi državnim blagajni, ker z nakupom tujih izdelkov beži naš denar v tujino.

Naši obrtniki so v skrajno težavnem položaju. Misel obrtniškega tedna pridobiva na svojem pomenu in važnosti. Z

obrnitiškim tednom se širi žilava propaganda za rokodelske proizvode, ki so brezpogojno boljši, vrednejši in trajnejši od drugih, širi se vztrajna agitacija, da je delo mojstra rokodelca solidnejše in da je v interesu konsumentov, da kupujejo domače izdelke, da pospešujejo domačo obrt in na ta način obvarujejo našega malega obrtnika pred popolnim propadom.

Obrtniški teden bo trajal od prvega do osmega decembra. Zaradi težavnega položaja se bodo letos mariborski obrtniki v Obrtniškem tednu omejili samo na manifestacijsko zborovanje, ki bo na praznik 1. decembra dopoldne ob pol 10. uri v Gambrinovi dvorani. Slovesen zaključek Obrtniškega tedna pa bo v soboto 7. decembra ob 20. uri tudi v Gambrinovi dvorani.

Slovesno kakor prejšnja leta bo mariborsko obrtništvo tudi letos proslavilo državni praznik prvega decembra. Ob 8. uri bo služba božja v stolnici, ob pol 9. uri dopoldne bo razdelitev nagrad, poveljnih priznanj in diplom vajencem in pomočnikom, ki so razstavili svoje izdelke ob priliki letošnjega mariborskega tedna. Proslave narodnega praznika se bo mariborsko obrtništvo udeležilo v častnem številu in s tem manifestiralo svojo narodno in stanovsko zavest.

Različna stališča.

Mož: Dušica, če boš tako nadaljevala v gospodinjstvu, bova kmalu na beraški palici. Svoje izdatke boš morala omejiti. Žena: Ali bi ne bilo bolje, če bi ti povečal svoje dohodke?

Razgledi na svetu

Italija in Sredozemsko morje

K včerajšnjemu predavanju univ. prof. dr. Novaka v Ljudski univerzi

V petek zvečer je nadaljeval univ. prof. dr. G. Novak svoje predavanje. Tudi včerajšnje predavanje je bilo prav dobro obiskano. Sredi predavanja se je mestoma čulo neko mrmranje, ki pa je pojenjalo, čim sta se predsednik inž. Kukovec in poveljnik policijskih stražnikov g. Finžger vsedla v ozadje, od koder je prihajalo mrmranje. Predavatelj je nato nemoteno, pregledno in zanimivo očrtal borbo Italije za oblast na Sredozemskem morju. Iz tega njegovega predavanja povzemamo sledeče vodilne misli:

V odločilni stadij je v novi dobi prišlo vprašanje obvladovanja Sredozemskega morja v trenutku, ko se je gradil Sueški prekop, pri katerem so bili najbolj angažirani angleški in francoski interesi. Toda naključje je hotelo, da se je baš v odločilnih trenutkih zapletla Francija v vojno z Nemčijo v letu 1870/71, v katere posledice so dale Francozom opravka še dolgo vrsto let, tako, da so se Angleži v ugodni konjunkturi naslednjih let izkrcali v Port Saidu in zasedli vse važnejše točke. V tem trenutku je bila angleška premoč v Sredozemskem morju s postojankami v Gibraltarju, Malti, Cipru in sedaj še Port Saidu, odnosno Egiptu, da dolgo vrst zajamčena. Italija je čutila, da so jo drugi prehiteli. Niti Anglija, niti Francija pa nista mogli pristopiti, da bi Italija prišla do odločilnega vpliva v Sredozemskem morju, ker bi lega Italije lahko povzročila, da bi Italija popolnoma mogla obvladovati prehode iz zapadnega v vzhodni del Sredozemskega morja.

Toda kmalu zatem se pojavi na obzorju nov rival, ki pritiska iz Črnega morja, to se Rusija. Pojavi se velika Bolgarija z njeno pomočjo, čisto očitno postaja tendenca Rusije, da prodre v vzhodni del Sredozemskega morja. Tedaj sugerira Bismarck Italiji, da se pobriga za Tunis. Tudi Francija jo prehití in si pozneje osvoji še tudi Maroko. Vse to poganja Italijo, ki doživlja v svoji kolonialni politiki tolike smole, v naročje nemško-avstrijske zveze. Toda zopet je na delu angleška diplomacija, ki pokaže Italiji smer proti Rdečemu morju. Italija sledi temu migljaju in italijanske čete se izkrcajo v Masaniji na eritrejskih tleh in skušajo prodreti proti Abesiniji, hoteč se polastiti te zemlje. Toda katastrofa pri Adui leta 1896 prekriža vse te načrte, številnim smolam v italijanski kolonijal-

ni politiki se je priključila nova smola — aduanska sramota. V nešteth prerivanjih in diplomatskih trenjih se nagiblje Italija sedaj na to, sedaj na drugo stran, dokler ne doseže pristanka veselil, da ukoraka v Cirenajko in Tripolis, ki jo vključi v svojo kolonijalno posest s skupnim nazivom Libija.

Sredi kupčijskih pregovorov semtertja se Italija v svetovni vojni odloči za antanto, kjer ji je le-ta v londonskem paktu več ponujala. Po svetovni vojni pa postane Italija nervoza. Na eni strani ji diši Balkan, toda tukaj trčji na močno Jugoslavijo, in ostane pogodba z Albanijo iz leta 1924 še samo stalno ogrožujoča postavka v balkanski in evropski politiki. Italija skuša diplomatskim potom najti nadomestila za te svoje neizrečene kolonijalne smole v kupčijsko kolonijalnih pregovorih, predvsem s Francijo. Toda vse to, kar se Mussoliniju posreči doseči, so samo kupi peska z maloštevilnimi oazami in tucatom studentcev. Čisto zaman je forsiranje Mussolinija, da bi Francija odstopila Italiji nekaj postojank južno in jugozapadno Libije, tako da bi Italija imela v oblasti prehodno zono iz Libije na afriško obal ob Liberiji, Kamerunu, odnosno Gornji Gvineji. Rezultat vseh teh prizadevanj je bila abesinska odločitev, to je nadaljevanje smeri iz leta 1896. Nič več ne gre za prevlado v Sredozemskem morju, gre še samo za riskantno zbiranje peščenih poljan, saj si je Mussolinij sam nadel vzdevek »zbiralca peščenih pustin«.

JEDILNI PRIBOR

(KROM)

6 žlic, vilic, nožev, kavne žličke

Din 170.—

prvo vrstna kvaliteta, neverjetno poceni

6 kavni žlički v etuiu

Din 45.—

žlica, vilice, nož, kavna žlička v etuiu

Din 65.—

Plačilo na obroke, brez povišanja cen!

M. JLGGER-JEV SIN

URAR IN JUVELIR

MARIBOR, Gosposka ulica 15.

Sportna gibanja

Za prestiž mariborskega nogometa

K reprezentančni nogometni tekmi Maribor: Varaždin, ki bo jutri na stadionu SK. Železničarja

Medmestne nogometne tekme so zadnja leta v Mariboru zelo redke. Dočim smo pred leti imeli priliko videti razne reprezentančne nogometne tekme, kakor na primer proti Ljubljani, Gradcu, Celovcu itd. je bila letos v Mariboru le ena, in sicer proti Celju ob priliki »Mariborskega tedna«. Medmestne tekme so silno zanimive, saj pokažejo moč in znanje posameznih sportnih centrov. Zato je prizadevanje tukajšnjega okrožnega odbora LNP tem hvalevrednejše, ker je poskrbel ob zaključku letošnje nogometne sezone za izvrstnega nasprotnika, in sicer reprezentanco Varaždina, ki bo merila svoje moči proti reprezentanci Maribora.

Moč varaždinskega nogometa je gotovo vsem znana, saj igrajo varaždinski nogometaši v jugoslovanskem nogometu odlično vlogo. Tako si je varaždinska »Slavija« priobila prvenstvo zagrebškega okrožja ter se plasirala za kvalifikacijsko tekmo za vstop v državno prvenstvo. Pa tudi ostala kluba, Varaždinski sportni klub in »Svoboda« sta kluba, ki razpolagata z odličnimi igralci. Ti so prav letos dosegli zavidljive rezultate, in to proti renomiranim nasprotnikom.

Izbrana enajstorka navedenih klubov bo jutri nastopila proti predstavnikom mariborskega nogometa. — Kapetan OOLNP je za jutrišnjo tekmo nominiral

naše najboljše igralce, in sicer jih je zbral od SK Železničarja, ISSK Maribora in SK Rapida. Prepričani smo, da bo ta enajstorka, ki reprezentira moč in znanje mariborskega nogometa, jutri zaigrala z voljo in elanom, tako da popravi nedavni poraz, ki ga je reprezentanca doživela v Varaždinu. Gotovo pa je, da bo jutrišnja tekma morda ena najzanimivejših v letošnji sezoni. Tekma bo na stadionu SK Železničarja in se bo pričela ob 14.30, in sicer ob vsakem vremenu. Ob 13. uri pa bo predtekma.

Za »Tek osvobojenja«, ki ga prireja jutri ob 10. uri ISSK Maribor na tradicionalni progi skozi mesto, je prišla tudi brzojavna prijava enega najboljših jugoslovanskih srednjeprogašev Flasa od zagrebškega Maratona, ki bo nedvomno ostro konkuriral domačim reprezentantom Kanglerju, Grmovšku, Podpečanu, Heriču, Straubu in drugim. Prijavljeno je rekordno število tekmovalcev in bo prireditelj izredno interesantna za gledalce. Občinstvo se naproša, da se na cilju in progi strogo pokori rediteljem in ne ovira rednega poteka tekmovanja.

Sodniški odbor pri OOLNP, službeno. Medmestno tekmo Varaždin:Maribor sodi g. Kopic, predtekmo g. Jančič.

Mariborske in okoliške novice

Dr. Janko Bezjak

V Mariboru v Gregorčičevi ulici je včeraj umrl upokojeni prosvetni inspektor g. dr. Janko Bezjak. Z njim je legla v grob markantna osebnost, eden onih velikih mož, ki so ustvarjali načrte za vzgojo našega naroda, eden onih mož, ki so zgradili temelje našemu vzgojstvu.

Pokojni dr. Janko Bezjak je zagledal luč sveta 15. aprila 1862 pri Sv. Trojici v Slovenskih goricah. Nižjo gimnazijo je študiral v Ptuj, višjo pa v Mariboru. Univerzo, kjer je študiral klasično filologijo, je končal v Gradcu. Kot dijak na srednji in visoki šoli je bil vedno med prvimi. Po končanih študijah je dobil suplentsko mesto najprej na mariborskem državnem učiteljskem, leta 1888 je postal suplent na mariborski klasični gimnaziji, od koder je bil premeščen nazaj na učiteljsko. Na državnem učiteljskem je podučeval nekaj let kot redni profesor, nakar je bil imenovan za okrajnega šolskega nadzornika za mariborski šolski okraj. To službo je opravljal do leta 1906, ko je bil premeščen v Ljubljano in imenovan za ravnatelja II. drž. gimnazije na Poljanah. Iz Ljubljane je bil premeščen v Gorico, kjer je prevzel ravnateljstvo gimnazije. Pred svetovno vojno se je vrnil v Ljubljano in postal deželni šolski nadzornik za vse srednje šole. Po prevratu je bil imenovan za šefa prosvetnega oddelka za Slovenijo. Leta 1924 pa je šel v zaslužni pokoj. Da bi v miru preživljal svojo starost, se je preselil drugo leto po upokojitvi v Maribor, ki ga je že v mladih letih zelo vzbujal. Ko ga je pred sedmimi leti zadela kap, je ohromel na desni strani života. Teda v kljub temu je bil do poslednjega trenutka duševno popolnoma zdrav in čil. Knjige so bile njegove najljubše prijateljice.

Pokojni dr. Janko Bezjak je spisal več knjig o vzgojstvu in jezikoslovju za naše šole. Dal je našim ljudskim šolam nemško vadnico, s pokojnim ravnateljem dr. Schreinerjem pa izdala nazorni nauk za ljudske šole. Delo in razum sta napravila pokojnega dr. Janka Bezjaka velikega in prav z delom za vzgojo naroda je ustvaril sebi trajen spomenik.

Pokopali ga bodo jutri v nedeljo ob 15. uri na mestnem pokopališču na Pobrežju. Bodi mu ohranjen časten spomin, žalujočim preostalim naše najgloblje in iskreno sožalje!

Prisrčno slovo vzornega uradnika

Danes ob pol 13. se je zbralo v sobi višjega državnega tožilca dr. Zorjana osebje mariborskega državnega tožilstva k prisrčni poslovitvi vzornega, vestnega in neutrudno marljivega uradnika Marti- na Trojnerja, ki stopa z jutrišnjim dnem po 41. letnem neprekinjenem delovanju v sodni stroki v zaslužni pokoj. Svojim tovarišem je bil svetel vzor pridnosti, vestnosti in ljubeznivosti. Bila ga je sama dobrota in prijateljstvo, napram vsem vedno postrežljiv in priazen. Nič ni čudnega, ako so ga vsi vzbujali in v njem videli krasen zgled izpolnjevanja poklicnih dolžnosti. V prisrčnih besedah se je ob tej priliki poslovil v imenu vseh od častitljivo sivolasega g. M. Trojnerja višji državni tožilec g. dr. Zorjan. G. Martin Trojner je 35 let služboval pri tukajšnjem državnem tožilstvu in se ga bodo trajno in hvaležno spominjali vsi, ki so z njim skupno službovali. Ob tej priliki mu izrekamo tudi mi najpristrčnejša voščila in željo, da bi leta v zaslužnem pokoji prebil v čim večjem zadovoljstvu in sreči.

Do smrti povožen hlapec

Po občinski cesti od Sv. Danijela proti Prevaljam se je vozil na enovprežnem vozu 27letni hlapec Maks Weber. Mrak je legel že na zemljo in delala se je tema, ko se je voz približal takozvanemu Stoparjevemu mostu. Pred mostom je nevaren klanec in je čudno, da se na ome-

njenem mestu ne pripeti več nesreč. Ko je voz peljal po klanecu, pa je radi odsakovanja voza Weber treščil z voza in padel tako nesrečno, da je priletel pred prednja kolesa, ki so zahreščala preko njega. Konj je sam zdrvel preko mosta, prišli so ljudje in našli Maksa Weberja nezvestnega in vsega s krvjo oblitega ter težko hropečega ležati preko ceste. Takoj so poslali po zdravnika, ako bi mogel še pomagati. Toda predno je bilo še mogoče rešiti njegovo življenje, je po 10minutnem trpljenju podlegel smrtno nevarnim poškodbam in umrl. Bil je marljiv in priden hlapec ter je njegova tragična usoda in vesrečna smrt vzbudila pri vseh, ki so ga poznali, toplo sočutje, saj je moral tako mlad iz življenja.

Našim naročnikom!

Včerašnji številki »Večernika« smo priložili poštno položnice za vse zunanje naročnike, ki jim je naročnina potekla. Z ozirom na to, da se morajo v decembru zaključiti vse knjige, prosi uprava lista svoje naročnike, da naročnino za mesec december nakažejo takoj prve dni v mesecu. One naročnike, ki so še v morebitnem zaostanku, prosimo, da ga poravnajo še ta mesec in to do 15. decembra, da nam s tem olajšajo letni zaključek. Pravčasno plačilo je v interesu naročnikov samih, kajti le oni naročniki ki redno plačujejo list, imajo pravico do redne dostave!

UPRAVA »VEČERNIKA«

Iz sodne službe. K tukajšnjemu državnemu tožilstvu je pridelen kot vodja pisarne obče priljubljeni g. I. Holc, ki je prevzel posle po upokojenem g. M. Trojnerju.

Posestna sprememba. Karolina Fric je prodala Adamu Črešnarju hišo v Gosposki ulici št. 37 za 330.000 dinarjev.

Kaj pa mariborski hišni posestniki? Prejeli smo: Čitali smo, da je društvo hišnih posestnikov v Celju, Ptuj in Ljubljani izdalo na svoje člane poziv,

MEDMESTNA NOGOMETNA TEKMA
MARIBOR: VARAŽDIN
Ju ri, v nedeljo 1. decembra ob 14.30
na stadionu SK Železničarja. Ob vsakem vremenu!

da znižajo primerno z redukcijami plač, stanarino svojim najemnikom. Pričakovali smo istotakega poziva tudi od društva mariborskih hišnih posestnikov, a do danes — na žalost — se imenovano društvo še ni zganilo, kljub obupnim kličem uboge stanovanjske raje. Pozivajo se še enkrat mariborski hišni posestniki, kakor tudi oni iz okolice, da ne ostanejo gluhi. Nekateri, pa zelo redki hišni posestniki so pro forma res znižali najemnino pri 800—1000 Din, reci in piši za 20 do 25 Din ali največ za 50 Din. Gospoda, to se pravi norce briti iz ubogih ljudi in terati krizo na vrhunec. Maribor je znan kot drago mesto in že nadkriljuje Zagreb. Čemu? Pozivamo tudi pristojne oblasti, da se pozanimajo za pretirane cene stanovanj, saj spada tudi stanovanje pod nujne življenjske potrebe ščine in pod zakon o pobijanju draginje. — N a j e m n i k i.

Pokojnine. Prejeli smo: Pred štirinajstimi dnevi se je neki upokojenec pritožil v Vašem listu, da še ni prejel pokojnine za november. Ne vemo, če jo je v tem času že prejel ali ne, vemo pa, da nas je veliko, ki je nismo prejeli še vse doslej. Ob redukciji pokojnin se je zatrievalo, da se bodo odslej izplačevale redno vsakega prvega. Prosimo zato merodajne, da to obljubo izpolnijo.

Sečnja in prodaja božičnih dreves. Mestno poglavarstvo razglasa: Zahteva se od vsakogar, ki prodaja ali prevaža božična drevesca, da se mora izkazati z izvirnim potrdilom one občine, v katere območju so bila drevesca posekana. Božična drevesca, ki se prevažajo ali prodajajo brez predpisane izvorne potrdila, se bodo zaplenila. Osebam, ki pre-

našajo, odnosno prevažajo posamezna božična drevesca od mesta prodaje (na trgu) do stanovanja ni treba potrdila v izvoru. Ako izda občina komu potrdilo za velike množine (nad 300 drevesc), mora o tem javiti sreskemu načelstvu, ki se zanima za tako izkoriščanje, da poizve, ako ne gre za večje goloseke v kulturah. Prodajalci božičnih drevesc morajo dati dnevno ugotoviti razprodano število drevesc po policijskih ali tržnih organih in to zabeležiti na izkaznici odnosno potrdilu. Prestopki te naredbe se kaznujejo, kolikor ne veljajo zanje predpisi kazenskega zakona po določbi § 166 zakona o gozdu. Potrdila oz. dovoljenje za prodajo božičnih drevesc se bodo izdajala edinole na podlagi predpisanih izkaznicah v izvoru pri mestnem tržnem nadzorstvu proti predpisani taksi.

Plemeniti darovalci. Mariborski industrijalec gospod Herman Berg je daroval za Mariborsko kočjo pianino. Veletrgovec gospod Oset Miloš je daroval za Seniorjev dom popolno novo opremo za eno sobo. Gospod Šelovin Jože, glavni zastopnik tvornice »Dugaresa« iz Ljubljane, pa je v planinske svrhe daroval znesek Din 1000. Odbor podružnice SPD v Mariboru izreka vsem darovalcem iskreno zahvalo.

Sporod proslave v Narodnem domu. Oficijska sokolska proslava na praznik 1. decembra bo ob 11. uri v veliki dvorani Narodnega doma. Pri proslavi bo sodelovala železničarska godba »Drava«. Sporod proslave, ki je obvezna za vse sokolske pripadnike mestnih in okoliških društev je naslednji: Sokolska koračnica, otvoritev, pozdrav in slavnostni govor, Ouverturna iz opere »Libuša«, čitarje poslanice Zveze SKJ, državna himna, deklaracija, glasbena točka; ob zaključku bo vse zbrano Sokolstvo zapelo ob spremljevanju »Drave« sokolsko himno »Hej Slovani«. Po proslavi bo zaobljuba članstva, ki je na novo pristopilo k Sokolu. — Zdravo!

Vstopnice za sokolsko akademijo, ki bo v soboto 30. t. m. ob 20. uri in na državni praznik 1. decembra ob 15. uri v Narodnem gledališču. Dobite pri dnevni gledališki blagajni.

Češki koncert na vidiku. Včeraj sta

GRAJSKI KINO Telefon 22-19

Danes sobota najlepší film iz carstva divjih živali

„Divji tovor“

Senzacija, smrtne borbe na lovu za divjimi zvermi. Ta film se predvaja v nemškem jeziku. V predpripravi »Variete«, najboljši cirkuški film. Hans Albers.

Matineja. V soboto, 30. novembra ob 14. uri in nedeljo 1. decembra ob 11. uri. »Iglu« je film, ki nam kaže življenje in običaje Eskimcev. Ta film je v hrvaškem jeziku. Znižane cene!

Kino Union. Danes veliki senzacijski film »Artisti« z Harry Pielom, Suzi Lan-ger in mnogimi dresiranimi živalmi.

Narodno gledališče

REPERTOAR.

Sobota, 30. novembra ob 20. uri: »Sokolska akademija«. Izven.

Nedelja, 1. decembra ob 15. uri: »Sokolska akademija«. — Ob 20. uri: »Poljska kri«. Znižane cene.

Ponedeljek, 2. decembra: Zaprto.

Torek, 3. decembra ob 20. uri: »Majda«. Red C.

Sreda, 4. decembra ob 20. uri: »Koncert Zagrebškega kvarteta«. Red A.

Nedelja v gledališču. Zaradi zadržanosti vojaške godbe jutri zvečer ne bo predstave »Poljska kri«, ampak se uprizarji zadnji »Vihar v kozarcu«.

V sredo »Zagrebški kvartet«. Odlični zagrebški godalni kvartet, ki ga sestavljajo štirje profesorji »Državne muzičke akademije« v Zagrebu in ki je s svojimi dosedanjimi nastopi povsod dosegel kar največje uspehe, nastopi z izbranim sporedom (Jarnović, Gotovac, Haydn, Schubert in Dvořak) v sredo, 4. decembra. Rezervirajte vstopnice! (Tel. 23-82.)

Plesni večer Mercedes Goritz-Pavelić, znane umetnice iz Zagreba, bo prihodnjo soboto. Umetnica ima svojo lastno šolo v Zagrebu ter je pravkar absolvirala veliko turnejo po Romuniji.

svoje čitatelje opozarjamo. Knjige se izposojujejo vsako nedeljo med 11. in 12. uro v sobi našega kluba mladih v Narodnem domu. (Vhod iz dvorišča v podpriloge.) — Odbor.

Pedagoška centrala poziva svoje člane, da se po možnosti udeležijo pogreba za- služnega slovenskega pedagoga dr. Jan-ka Reziaka, ki bo 1. decembra ob 15. uri. Odbor.

Akademsko starešinsko društvo »Tri- glav« poziva svoje člane, da se udeležijo pogreba pokojnega dr. Janko Bezjaka, ki bo 1. decembra ob 15. uri. Odbor.

Ljudska univerza v Mariboru. V ponedeljek, dne 2. decembra ni prireditve zaradi obolelosti gospoda predavatelja. Prihodnja prireditev bo v petek, dne 6. decembra, in sicer bo imel g. inž. M. Osana, univerzitetni profesor v Ljubljani, zelo interesantno predavanje o radiotehniki na podlagi demonstracij in eksperimentov.

Čenjeni obiskovalci se opozarjajo na veliki Miklavžev spored, ki bo v Grajskem kinu v četrtek 5. in petek 6. decembra ob 16. (4.) uri. Izbran Miklavžev spored z Miklavževim nastopom, kakor tudi obdarovanjem obiskovalcev. Da je dana možnost vsakemu, se vrši ta spored po znižanih cenah.

Miklavžev večer ISSK Maribora bo ob priliki čajanke v četrtek, dne 5. t. m. v baru Grajskega kina. Vabljeni člani in prijatelji sporta.

Splošna uradniška menza v Orožnovi ulici priporoča državnim uradnikom nameščencem in vpokojencem dobro in okusno hrano, celodnevno 12 Din. obed 7.25 Din. Po želji se hrana pošilja tudi na dom.

Kino-kavarna. V nedeljo popoldne od 4. do 7. ure koncert z varietetnim sporedom. Vsaki dan ob 10 zvečer istotako varijete in spored. Poleg plesnih točk nastopa Chester King-Wong, kineški čudež.

Grajski kino. Od 1. decembra dalje pri vsaki zadnji predstavi varietetni spored našega odličnega bara. Chester King-Wong, kineški čudež je svetovna sen- zacija.

Jutri v nedeljo pojedina klobas v gostilni Mras, Studenci.

Gostilna Mautner Radvanje! Soboto in nedeljo pojedina klobas!

Dobro tečno in zadostno kosilo po Din 4.50. 7.— in 8.50, ter večerj po Din 3.50 in 5.— servira Javra kuhinja na Slomškovem trgu. Sprejemajo se abonenti in dnevni gosti.

Narodna obrana Studenci proslavi praznik »Zedinjenja« v nedeljo, dne 1. decembra 1935 ob 16. uri v Grmekovi dvorani v Studencih.

V nedeljo sprememba sporeda v Veliki kavarni.

Od 1. decembra dalje v »Grajski kleti« nova godba.

Gostilna »Prešernova klet«. V soboto in nedeljo pojedina jetrnih in krvavih klobas. Točimo najboljša domača ter ljutomerska vina.

Poceni meso. V torek 3. decembra se bo prodalo na stojnici za oporečno meso pri mestni klavnici 300 kg govejega mesa po 3 dinarje, na osebo največ 2 kg.

Nočno lekarniško službo imata danes v soboto Albaneževa in Maverjeva lekarna. Jutri v nedeljo Vidmarjeva in Savostova, v ponedeljek pa Maverjeva in Albaneževa lekarna.

Huda nesreča z dinamitno patrono. Včeraj dopoldne se je pripetila 14letnemu Alojzu Škrinjarju v Oplotnici zelo huda nesreča. Padel je krave in stikal po gozdu, kjer je našel staro dinamitno patrono. Radovedni deček je prvotno s strahom opazoval strelni naboj, naposled pa se je le ojunčil in prijel patrono v roke. Končno je s kamnom parkrat udaril po njej, kar pa je postalo za pastirja usodno. Dinamitna patrona je eksplodirala in dečku je popolnoma razmesarilo obe roki in obraz. Na desnici mu je odtrgalo vse prste, tako da so ostali še samo členki. Hudo ponesrečenega dečka so našli ljudje v nezvesti. Takoj so ga prepeljali v mariborsko bolnišnico, in je njegovo stanje zelo resno.

Nezgodna kronika. Včeraj dopoldne je bil zaposlen 27letni kolarski pomočnik Josip Schachhalter iz Studencev pri stružnici. Nenadoma mu je stroj zgrabil levo roko in mu dva prsta popolnoma zmečkal. Poškodovanec se zdravi v bolnišnici. Tja so prepeljali tudi 29letnega delavca Ivana Škrlobnika iz Maribora, ki je včeraj zvečer po temnih stopnicah tako nesrečno padel, da si je zlomil desno nogo. Težko poškodovan je 35letni vinčar Josip Gutsmandl iz Košakov. Ponoči ga je iz zasede napadel neznanec in ga s kolom večkrat udaril po glavi in rokah. Tudi Gutsmandl se zdravi v mariborski bolnišnici.

Denar je dobil za saharin, pa mu je dobra kapljica bolj dišala. Neki posestnik in gostilničar v Bresternici pri Mariboru je začetkom oktobra t. l. izročil 48letnemu delavcu Antonu Pretolu 3600 dinarjev in mu naročil, naj gre čez mejo in naj tam kupi za omenjeni znesek saharina. Pretol je denar vzel, ni pa bilo o njem ne duha ne sluha. Ker ga deli časa ni bilo nazaj, je dotični posestnik pričel sumiti in je Pertola prijavil orožnikom. Orožnikom se je posrečilo, da so iztaknili Pertola v neki gostilni pri Sv. Križu nad Mariborom, kjer je v veseli družbi popival. Pri zasliševanju so našli pri njem od 3600 dinarjev le še 1940. Ostalo je zapil, odnosno zapravil. Pretol se je moral radi tega zagovarjati pred tukajšnjim okrožnim sodiščem, kjer je krivdo priznal in je radi tega bil obsojen na 1 mesec strogega zapor. Din 1940 pa ni prejel nazaj dotični posestnik, ampak se je omenjeni znesek izročil finančni oblasti radi tihotapskega značaja vse zadeve, ki pa najbrže še ni popolnoma zaključena.

Izropana gostilna. Ponočnjaški huncveti in rokomavhi so vdrli v gostilno Bena Soršaka na Črešnjevem pri Slovenski Bistrici. Z vetrihom so si pomagali v notranjost hiše ter pretaknili vse kote in odnesli vse, kar jim je prišlo pod roke, od nahrbtnika in cigaret pa do klobas in drugih dobrot. Orožniki že imajo precej jasno sled.

Mad, pa tak... Pred tremi dnevi je skušal 21letni nepoboljšljivi tat F. V. iz okolice Ljutomera vlomiti v neko stanovanje pri klavnici. Toda imel je smolo, ker so ga zasačili in izročili policiji, ki pa ga je izpustila. Tatinski F. pa je še isti dan ukradel neki ženji v Studencih zlato verižico in jo prodal nekemu mari-

borskemu zlatarju. Sedaj so tatuna že drugič aretirali, pa ga ne bodo tako hitro izpustili.

Pobalini napadalci. Ko se je včeraj vračala 10letna hčerka upokojenega stražnika Vida Kodričeva po Jadranski ulici iz šole domov, so jo tam napadli štirje pobalini, jo podrli na tla, pretepli in raztrgali knjige ter jih pometali po blatu.

Ukradel verižico, da si kupi čevlje. Studenški orožniki so sinoči aretirali nekega 21letnega brezposelnega fanta Franca V., ker je ukradel najemnici Josipini Toblijaševi, stanujoči v Makarjevi ulici v Studencih 1300 Din vredno zlato verižico. Fant je orožnikom tatvino priznal in povedal, da je verižico prodal nekemu zlatarju za 300 Din in si kupil čevlje in nekaj perila za zimo.

Kolesa izginjajo. Iz veže gostilne »Pri stari pošti« nasproti glavnega kolodvora je nekdo ukradel kolo trgovskega pomočnika Ljuba Lukmana. Kolo je znamke »Steyer«, evidenčni številka 51639.

Ker je ptice lovil, so prijavi mariborski policiji Leopolda T. iz Maribora. Zasluzi kazni!

Ogromno izbire je bilo na današnjem sobotnem trgu, ki je bil prav izdatno založen. Slaninariji so pripeljali 42 vozov slanin in svinjine, kmetje 21 vozov krompirja, zelja in čebule, razen tega 10 vozov jabolk in hrušk, 4 voze kurilnih drv ter 3 voze lesene in lončene robe. Cene so bile: krompir 0.75 do 1, čebula 1 do 2, česen 5 do 6, hren 4 do 5, karfiola 2 do 4, ohrovt 1 do 1.50, glavata solata 0.50 do 1.50, jabolka 3 do 5, hruške 4 do 10, grozdje 6 do 14 dinarjev.

Mariborski svinjski sejem dne 29. t. m. Pripeljanih je bilo 153 svinj, prodanih 80. Cene so bile sledeče: Mladi prašiči 5 do 6 tednov stari 50 do 60, 7 do 9 tednov 70 do 80, 3 do 4 mesece 120 do 160, 5 do 7 mesecev 200 do 260, 8 do 10 mesecev 300 do 360, 1 leto 480 do 650 dinarjev. 1 kilogram žive teže 5 do 5.50, 1 kilogram mrtve teže 6.50 do 9.50 dinarjev.

Bog daj srečo! Poročili so se v zadnjem času v Mariboru čevljarski pomočnik Viktor Šrinjer in šivilja Katarina Germ. — Jožef Karnet, delavec, in Alojzija Šlaus, kuharica, Dolnja Počehova 17. — Ferdinand Drozg, zidarski pomočnik, in Ivana Kranjc, viničarjeva hči, Krčevina 10. — Vincencij Novak, tovarniški delavec, in Rozalija Serb, viničarska delavka, Košaki 64. — Dr. Dušan Seber, zdravnik v Ribnici na Pohorju, in Marija Kovačič, instrumentalka, Gosposka ulica 49.

Seneni trg. Kmetje so pripeljali na današnji seneni trg 9 vozov sena po 55 do 60, dva voza plave po 50 in 1 voz slame po 40 dinarjev.

Tenzenske novice

LJUDSKO ŠTETJE.

Ne po vzgledu Turčije, temveč po primitivnem načinu brez rojstnih in drugih podatkov, se vrši ljudsko štetje v naši bivši in bodoči občini, ki še je zaenkrat sestavni del občine Pobrežje. Pa brez termina! Tudi ni treba ostati doma kakor v Turčiji, celo lahko odkloniš podpis. Popisna polja tudi nima »glave«, zato ne vemo, v kake vrste se bo uporabila. Nastane vprašanje, kako bo štel »lokalni števni« komisar tiste, ki so svoj podpis odklonili, kajti pri nekaterih hišnih poglavarjih boja ni bilo dovolj razumevanja za tako »oblastno« postopanje brez vednosti oblasti. Nj namreč dobro, da ve vsak radovednež v današnjih časih krize, koliko je in za koliko se še bo pomnožilo število družinskih članov.

Plebiscit. Po izvršenem ljudskem štetju, to se pravi, ko si podpisal svoje ime kot družinski poglavar in navedel po dobri volji število družinskih članov, je izvršil »števeni komisar« še plebiscit. Prva polja: Samostojna občina Tezno. To polo so podpisali vsi oni, ki si žele samostojno občino in so voljni in zmožni plačevati magari 200 odstotne občinske doklade, kar so sklenili pri zadnjem sestanku v gostilni Pulklo. Ta sklep je v današnjih časih najlepši! Sedaj namreč znašajo občinske doklade 59 odstotkov. Pa še vendar hodi mnogokrat po Teznu uradna oseba davkarje. Veste, kako mu pravimo?

Druga polja: Priključitev k mestu. To

polo so podpisali oni, ki žela priključitev k mestu in niso zmožni plačevati 200 odstotnih občinskih doklad. Ta pola bi bila nepotrebna, če bi še stalo na prvi poli sledeče zagotovilo: Vsi, ki smo podpisali polo za samostojno občino Tezno, se zavzemamo, da bomo nosili oziroma plačevali diferenco med dosedanjimi, in dokladami samostojne občine za vse one davkoplačevalce, ki niso zmožni plačevati tako visokih davčnih bremen. Pojasnilo k drugi poli: a) Dolgovi. Prizidek šole 220.000 Din, posojilo za postajališče 60.000 Din, gramoznica 38.000 Din in za razširitev električnega omrežja se bo plačevalo od 1. aprila 1937 Din 2000 mesečno in od 1. aprila 1938 pa Din 3000 mesečno. G. odborniki naj primerjajo našo davčno moč in obveznosti. Lahek račun! — b) Zakaj nimajo naše tovarne sedežev na Teznu? Ker je imela bivša samostojna občina višje občinske doklade kakor Maribor in morda celo Zagreb. Gospe bivše občinske odbornike samostojne občine Tezno spomnim na dopis ravnateljstva »Splošne stavbene družbe«, ko smo še bili samostojni.

Ptujske novice

Aretacija tatu kolesa. Dne 29. oktobra t. l. je bilo ukraden iz veže okrajnega sodišča v Ptujju novo dvokolo, vredno nad 2000 Din. Tako policija kakor orožniki so se trudili izslediti tatu in kolo. Končno se je poslednjim posrečilo, prijeti uzmoviča, katerega so oddali v zapore okrajnega sodišča. Tudi dragoceno kolo so našli in ga zaplenili. Uzmovič je posamezne dele ukradenega kolesa zamenjal z namenom, da mu ne bi prišli na sled. Aretirani tat koles je identičen z 26 letnim Konradom Žižkom, viničarjem iz Sv. Urbana. Žižek tatvino navedenega kolesa priznava, kljub temu so ga obdržali v zaporu, da mu izprašajo vest. Lastnik kolesa je Janez Vindi, trgovec na Bregu pri Ptujju in imetnik parne žage v Rogoznici.

Smrt kosi. V Kicarju je umrl ugledni posestnik Franc Ogrin, star 70 let. V

Iz življenja in sveta

Platina, zlato in srebro

Zanimivo tekmovanje med žlahtnimi kovinami — Vrednost platine in srebca je padla, dočim je vrednost zlata narasla

V nemirni dobi po vojni smo morali v marsičem prevrniti priučeno modrost. Od zemlepisca, ki smo se ga pred svetovno vojno naučili v šolah, je le še mal drobec skladen z današnjimi prilikami. In kakor vse kaže, bomo morali spremeniti celo nazore o žlahtnih kovinah. Dolgo vrsto let je veljal glede dragocenosti kovin naslednji vrstni red: platina, zlato, srebro. Zadnji čas pa so nastale na tržiščih tako velike spremembe, da stari vrstni red skoro ne velja več. Cena platine in srebca je silno padla, tako, da je bila platina nekaj časa cenejša od zlata, ki se je povzpelo na prvo mesto med žlahtnimi kovinami.

Čeprav je bila platina znana baje že v 16. stoletju, vendar se je šele pred petdesetimi leti povzpela tako visoko, da so se pričeli ljudje pehati za njo kakor za največjo dragocenostjo. Polagoma si je ta modrikastobela kovina utrla pot v industrijo, kjer je postala v nekaterih panogah, zlasti v elektrokemiji, nenadomestljiva. Dolgo je tržišča platine obvladala Rusija, ki ima v Uralu ogromna nahajališča te drage kovine. Med vojno so pričeli iz platine izdelovati tudi raznovrsten nakit. V modo so prišli platinasti prstani, ki so bili do osemkrat dražji od zlatih. Rusija pa je kmalu doživela hudo konkurenco na trgu s platino. To je imelo za posledico, da je enkrat vrednost platine padla in vse kaže, da ne bo več dolgo najdražja žlahtna kovina.

Še bolj nemile usode pa je bilo deležno srebro. Najvišjo ceno je doseglo srebro leta 1914., ko je stal kilogram 1400 Din. Med vojno in po vojni pa je cena srebru silno padla. Vzrok je bil opustitev srebrne valute v mnogih državah, ki so jo zamenjale z zlato. Zlasti odločitev Indije, da prevede svoj denar čisto na zlato

Ptujju pa Ana Slavinec, zasebnica, stara 80 let. Poslednja je stara Ptujčanka, bila je splošno priljubljena in je imela skozi 40 let gostilno v Vošnjakovi ulici Blagima spomin!

Sejem za prašiče v Ptujju, ki se je vršil v sredo 27. t. m., je bil srednje založen, kupčija pa je bila slaba. Prignali so 179 velikih svinj in 32 prascev, skupaj 211 ščetinarjev. Od teh so prodali 62 komadov. Cene za kilogram žive teže so bile naslednje: Pršutarji 4.50 do 5 Din, debele svinje 5 do 5.75 Din, plemenske 4 do 4.50 Din; povprečne cene prascem, starih do 3 mesece, so bile po kakovosti od 90 do 110 Din. Cene svinjam so se od zadnjega sejma nekoliko dvignile. Prihodnji sejem za prašiče v Ptujju bo v sredo, dne 4. decembra t. l.

Kino. V soboto 30. t. m. ob 20. uri se predvaja vesela komedija »Animatore«. Isti film se predvaja tudi v nedeljo, dne 1. decembra ob 18.30 in 20.30.

Poljčanske novice

Neznano kam izginil. Že od 17. t. m. pogrešajo 58letnega krojača Gajška Franca iz Sp. Poljčan. Ta dan so ga videli, ko je šel z doma z zavojem obleke, ki jo je nameraval izročiti neki svoji stranki v Cerju. Zglasil se je spotoma še v neki trgovini. Zadnjič so ga še ta dan videli nekateri v Poljčanah, potem pa je brez sledu izginil. Možno ni nikoli dalj časa ostajal z doma, zato se domneva, da se mu je kaj pripetilo. Preiskali so že vsa pota, kjer se je dozdevalo, da bi ga bilo možno najti, vendar dosedaj brez uspeha. Kdor bi o njem kaj več vedel, naj to sporoči tukajšnjemu občinskemu uradu.

Proslava zedinjenja. Vabimo vse, da se udeležite proslave zedinjenja, ki jo priredi tukajšnja šola v nedeljo 1. decembra v sokolski dvorani ob 15. uri. Na sporedu so deklamacije, petje in igrice s petjem »Dediščina«. Vstopnina malenkostna. Dobiček se uporabi za nabavo šol. potrebščin ubogim šolarjem, zato se preplačila hvaležno sprejemajo.

podlago, je nenadoma vplivala na tržišča srebra. Med tem pa je proizvodnja srebra nesorazmerno naglo narasčala. Kakor je znano, se dobiva največ srebra kot stranski produkt pri predelovanju večine svinčenih, bakrenih in kositrovih rud. Danes se pridobiva že nad 80 odst. vsega srebra zgolj kot omenjeni stranski proizvod. V tem pa je tudi vzrok, da je srebru kot podlaga za denar, za vedno odklenkalo.

Na trgu žlahtnih kovin torej opazimo, da vrednost zlata od leta do leta narasča. Narasča pa zaradi tega, ker skuša večina držav prevesti svoj denar na zlato podlago, za kar so potrebne precejšnje zaloge zlata. Mimo tega pa potrebujejo tudi novčanične banke onih držav, ki že imajo zlato valuto, neki stalen pritok zlata, da morejo sproti slediti gospodarskemu napredku. Razvijajoče se gospodarstvo zahteva namreč vedno večji obtok papirnatega denarja, ki pa mora biti do neke mere krit z zlatimi zalogami, ker bi se sicer vrednost denarja zmanjševala. Zlato pa pridobiva na svoji vrednosti tudi zaradi vedno manjše proizvodnje, ker so vsa bogatejša ležišča že več ali manj izčrpana. Zato si človeštvo v lovu za dragocenimi kovinami skuša pomagati na razne načine. Danes je znanih že preko tisoč metod za pridobivanje zlata in vse stremi za tem, da se izkoristijo tudi najsiromašnejša ležišča.

Če se vprašamo, kakšni izgledi se obetajo za bodočnost, dobimo verjeten odgovor, da bo trajalo relativno pomanjkanje zlata vse dotlej, dokler ne bodo v zlatu izražene cene sirovin, blaga in mezd padle tako nizko, da se bo izplačalo izkoriščanje zlatih rudnikov na Alaski, v Sibiriji in severni Avstraliji, kjer so zakopani še bogati zlati zakladi.

MARIJ SKALAN

ROMAN

Sida Silanova

Pričela je bežati po stezi proti jezu. Pod njenimi nogami je škripal zmrznjeni sneg, plašč se ji je odpel in je vihral za njo.

»Stoj! Stoj! Stoj!« je kričala vsa trudna in v upih. »Moraš me počakati, moraš mi odgovoriti. Ne pustim te. Bežala bom za teboj, dokler te ne dohitim. Ervin, Ervin...«

Tekla je vedno hitreje. Razdalja med njo in robom jezusa se je naglo krčila, njen privid pa je hitel neslišno dalje. Tudi na robu jezusa se ni ustavil. Njegovi koraki so stopali varno po mirni megi nad globino, kakor da bi imeli pod seboj trdna tla. Sida je vihrala za njimi z razprostrtimi rokama in pogledom neprimerno uprtim v privid. Nič ni videla pod seboj jarkov in kotanj, nič skal, ki so se spuščale proti prepadu. Ročno, kakor večerica je skakala po njih, ne da bi se ji spodrsnila noga na mokrem ledu. Privid se pa vendarle ni ustavil. Tedaj je še pospešila brzo. Zagnala se je dalje v blaznem strahu da ga ne dohiti in ji za vedno izgine v neprodni megi večernega mraka.

»Ervin...«

Tedaj je zdrčala njena noga po gladki, ledeni, skali. Zasibala se je, omahnila in pod njo ni bilo nič več tal. In v odlomku tiste sekunde se ji je nenadoma zjasnilo pred očmi. Videla je s snegom in ledom pokrite skale, čez jez padajočo vodo, pe-nečo globino pod seboj in nekje za vsem tem Silanovino, Hrušnico, Pohorje, vesoljni svet ter svoje ubito življenje.

Zakrčila je z rokama, kakor da bi se hotela vzdržati v zraku in poleteti preko prepada nazaj k otroku in k njemu, ki mu je bil oče. Toda roke se niso spremenile v krila, samo iz smrtno prestrašene duše se je izvil obupni klic:

»Danilo...«

Kdo ve, je bil ta klic namenjen otroku, zdravniku ali obema...

Vse to se je zgodilo v odlomku sekunde. Potem je divje plusnila naražen voda v penečem se tolmunu, se zopet zgnila skupaj in šumela dalje svojo monotono pesem, kakor poprej. Nad pokrajino je legla noč. Temina se je zaje-dala v megle, da se je vedno bolj gostila, dokler ni postala čisto gosta in neprodna. Tedaj je zakrčila s svojim črnim plaščem jez, Jasnico, dolino, Pohorje...

Spet je cvela v pohorskih dolinah in bregovih dehteča pomlad. V toplem vetru so se zibale mlade trave in v večju so žgole ptice, spletajoče mehka gnezda za svoj novi rod. Pod cvetočim kostanjem na Silanovini sta sedela v nedeljskem popoldnevu dr. Danilo Frangež in dr. Branko Kasiak. Pred njima se je na kameniti mizi iskričlo vino, onadva pa sta govorila o prešlih dneh.

»Kako čudna je včasih usoda ljudi«, je dejal zdravnik. »Z neizprosno vztrajnostjo se bore za svoje cilje, ko pa jih dosežejo, omagajo pred novim življenjem, ki bi ga morali živeti.«

»Ker so izmučeni in ubiti od bojev, ki

so jih bojevali«, je dodal koncipient. »Se tebi še ni primerilo, da si se česa neskončno veselil in bi bil najsmrečnejši človek, če bi bil to takrat dosegel? Pozneje se je res vse uresničilo, toda dolgo čakanje te je izmučilo, ubilo je v tebi veselje, zato si sprejel tisto nekoč tako hrepenče pričakovano docela ravnodušno.«

»Res, tudi to sem doživel. Menda doživimo vsi ljudje taka prepozna uresničenja svojih hrepenenj.«

»Vidiš, tako je bilo tudi s Sido. Ko bi se bila osvobodila zakona z Ervinom tedaj, ko je znova spoznala, da bi mogla zaživeti pravo življenje samo s teboj, bi bila morda lahko stopila na najlepšo pot. Vse, kar je potem sledilo, jo je izmučilo in naposled strlo. Ko je dosegla cilj, je bila že ubita.«

»Ubile so jo grozote dogodkov, ki jih je — kako si je pretenkočutno domišljala — povzročila sama s svojim bojem za osebno srečo. Njena duša je bila premalo trdna in premalo močna. Njene misli niso premagale bolečin, zato so se naposled zmedle. Toda za vsem tem so bila bolna nagnjenja, ki jih je kot dedščino svojih prednikov prinesla s seboj na svet že ob rojstvu.«

»In meniš, da bi se bila ta nagnjenja razvila v vsakem primeru do takega konca?«

»Ne. Nihče ne podeduje svoje usode. Ustvari si jo sam po sili okoliščin, v katerih živi. V drugačnih okoliščinah bi bila mogla živeti docela drugačno življenje, ali bi pa bile nastopile komplikacije, ki bi jo mnogo pozneje, pod konec življenja.«

»Toda včasih se mi vendarle zdi, da je bila značilna predstavnica našega na-

roda. Borila se je za svoje najvišje ideale, a vselej, kadar se jim je približala, je omagala, ne da bi jih bila uresničila. Mar nismo prav taki vsi Slovenci kot celota? Kolikokrat smo stali tik izpolnitve vsega, kar smo hoteli, pa smo se vselej izgubili v svoji duhovni zmedbi in nemoči. Zdvomili smo nad seboj in svojim poslanstvom, da nismo več vedeli, kaj smo in kdo smo. Da, premišljuj kakor hočeš, Sida je bila naš simbol.«

Do konca? Naj se tako konča tudi usoda vsega naroda? Ne verujem. Nasprotno, prepričan sem, da ne bomo zdrveli v prepad, ampak vendarle našli svojo pot in svoje mesto.«

»Včasih dvomim, potem pa zopet verujem. Zazdi se mi, da čutim nekje za gorami novo pomlad, še lepšo kakor je ta, ki naju obkroža...«

Obmolnila sta. Iz veže je prišla doljila z malim Danilom v vozičku. Zdravnik je vzel otroka v naročje in si ga posadil na kolena. Mali je veselo razprostrl ročice in se nasmehnil tako vedro, kakor jasno pomladansko nebo nad pokrajino.

»Ah, ti moj mali, ti moj edini!« je vzkliknil dr. Frangež. Kaj ne, da nad teboj ne bodo več ležale sence vsega tistega, kar je bilo v rodovih tvojih maternih prednikov? Ti boš izhod iz črnih temin, tvorec novih poti v nova življenja in nove zmage. S teboj bo doživelo silanovsko kraljestvo nove vzpone. Začetnik boš zdravih generacij. Kaj ne, moj mali, moj zlati?«

Otrok se je nasmejal še bolj vedro in iztegnil proti njemu svoje drobne ročice, kakor da hoče pritrditi očetovim preroškim besedam...

KONEC.

Mali oglasi

Prodaj

POHIŠTVO

lastnega izdelka dobavljajo po skrajno zmernih cenah. Zaloge pohištva združenih mizarjev, Vetrinska ulica 22, nasproti trdnici V. Weigl. 9-t.

JEDILNE IN SPALNE SOBE, sperane, poltirane, pleskane ter kuhinjske, najmodernejše opreme po najnižjih cenah. Mizarstvo in zaloga pohištva Kompara, Aleksandrova 48.

DAMSKI ZIMSKI PLAŠČ s krznom, skoraj nov, posamezno pohištvo, obleke in drugo naprodaj. Maistrova ul. 18-I, desno. 5421

PERJE

puh, pernice, odeje, vatirane in flanelaste, zavese, preproge, pregrinjala za divane in postelje, namizne garniture ugodno in poceni pri Novaku, Koroška cesta 8, Vetrinska ulica 7. 4285

ZIMA SE Približuje.

Zelo ugoden nakup vsakovrstnih štedilnikov in peči pri Justinu Gustinčiču, Maribor, Tattenbachova 14. 4610

GRAMOFONE

in šivalne stroje popravlja strokovno in po zmernih cenah mehanična delavnica Justin Gustinčič, Tattenbachova 14, Maribor. 4875

Flaneli in lachendi

v dražestnih vzorcih

LEPE JUTA-VREČE

ceneno naprodaj. Badlova ulica 7. 5424

MOŠKE IN DAMSKE OBLEKE ter čevlje ceneno naprodaj. Badlova ul. 7. 5425

BLAGAJNO.

Novo Wertheim enokrilno, s tresorom ter pult z brušenimi steklenimi ploščami ugodno prodamo. Naslov v upravi lista. 5443

VINSKO POSODO.

skupno okrog 300 hl raznih velikosti ugodno prodamo. Naslov v upravi lista. 5444

Razno

JOS TICHY IN DRUG.

Konces. elektrotehnično podjetje. Maribor. Slovenska ul. 16, tel. 27-56. Izpeljuje elektroinstalacije stanovanjskih hiš, vili, gospodarskih objektov, zaloga motoriev, lestenecv, svetilk, elektroinstalacijskega blaga po konkurenčnih cenah

PEKARNA RAKUŠA preje Robaus, sprejema domače kruh v najlepšo izvršitev. 5076

ŠIVANJE ODEJ

iz vate, volne in puha, Izgotovljene odeje v veliki izbiri najceneje pri Novaku, Koroška cesta 8. 5331

V BERLINU

plačam in poravnam račun do 350 Mark takoj. Protivrednost v Din. Dopolne na upravo pod »Berlin«. 5488

FUREŠ-GOSTILNA

pri »Zlatem levu«. Vodnikov trg. Danes zvečer jetrne, krvave, pečene klobase. Dobra vina. Se priporoča Beranič. 5485

GrafoLOG IN HIROSO

N. Sadluki v Mariboru, ostane še do 14. decembra, potem Celje. Sprejema: vsak dan od 9.—12. in 14.—19. ure. Naslov: Maribor, Hotel »Pri zamorcu«, soba 26. 5481

ODEJE

izdelujem solidno, dobro in poceni. Ferdo Kuhar, tapetnik, Vetrinska ul. 26. 5479

V SOBOTO IN NEDELJO pojedina klobas, Dobra kaplika. Priporoča se gostilna Očko, Tezno. 5467

IZBORNO NOVO VINO

5 in 6 Din liter prodaja vinar Ipativ-Reichenberg, Koroška 62. 5461

Tekstilana Büdefeldt

Maribor, Gosposka ulica 14

Kapital

Hranilne knjižice

kupite ali prodaste in DOLGOVE pri denarnih zavodih poravnate najugodnejše edino potom

Bančno kom. zavoda Maribor.

Strokovno, solidno in vestno posredovanje. — Za odgovor Din 3.—znamk. 5459

Posesi

NOVOGRADBA soba, kuhinja, vrt, Din 10.000. — Novogradba, Studenci, 2 sobi, kuhinja, veranda, vrt, 40.000. — Novogradba, dve stanovanji po 2 sobi, kuhinja, vrt 2400 m², 55.000 Din. — Valjčni mlin, žaga, oljna stiskalnica, 85.000. — Dobičkanosno posestvo, 50 orlov, pri Mariboru, na glavni cesti, 220.000, Posredovalnica »Radid«, Gosposka 28. 5472

Družinske hiše, vrt, od Din 10.000. Večstanovanjske hiše, vile od 100.000. Posedstva od 30.000 Din naprej, gostilne, trgovine, graščine prodaja Posredovalnica Maribor, Slovenska ul. 26. 5462

UGODNA PRILIKA.

Naprodaj nova zidana hiša. Vprašati mizarstvo Horvat, Kralja Matjaževa ul. Studenci. 5422

PRODAM HIŠO

dve sobi, kuhinjo in velik vrt Pekre 100. 5484

PRODAM NJIVO

parcelo pri kolodvoru. Vzajem knjige. Tezno, Ptujška cesta 29. 5475

Soba odda

ŽELEZNIČARJA

sprejem na stanovanje in dobro hrano, Studenci, Kralja Petra c. 12-a. 5426

SPREJMEM GOSPODIČNO

na stanovanje in hrano. Vprašati Frankopanova 15, dvorišče, desno. 5427

Stanovanje

IŠČEM STANOVANJE

(2 sobi in kabinet ali 3 sobe, kopalnica), po možnosti z nekoliko vrta, na solčnem kraju, za 1. marec 1936. Ponudbe pod »1. marec 1936« na upravo »Večernika«. 5297

SOBO IN KUHINJO

oddam. Zrkovska c. 24. Pobrežje. 5423

SOBO IN KUHINJO

oddam s 1. januarjem 1936. Malgaieva ul. 11. nasproti po-brežke šole. 5441

DVA GOSPODA

sprejem na stanovanje in hrano s 1. decembrom. Meljska cesta 58. 5448

STANOVANJE

velika soba s štedilnikom, se takoj odda. Pobrežje, Zrkovska cesta 33. 5489

Službo dobi

SLUŽKINJO

za vsa restavracijska dela sprejme takoj hotel »Novi svet«, Maribor. 5493

NATAKARICO

začetnico, sprejme takoj hotel »Novi svet«, Maribor. 5492

Valnena blaga

zadnje novosti! za obleke in plašče

Lokal

LOKAL

na prometnem kraju iščem. Gustav Obrovnik, Cvetlična ul. 30. 5440

Kupim

NAJBOLŠE PLAČUJEM.

staro zlato, srebrne krone in umetno zobovlje. A Stampf, Koroška cesta 8. 4369

Razna krzna in krznene plašče

kupite najceneje pri

K. Gränitz
Maribor, Gosposka ulica 7

Otroški jopiči

od Din 10.— naprej

TRPINOV BAZAR

Porcelan in stekla

kupite najnoljšo pri domači tvrdki

Ivan Kovačič, Maribor
Slovenska ul. 10 Koroška c. 10

Novodospeli krasni servisi, ogledajte si izložbe.

KVALITETA PRVOVRSTNA!

Vsled nabave direktno iz tovarnen, so cene čudovito nizke. — Prodaja tudi na obroke.

Specijalna delavnica okvirjev za slike!

Akademsko društvo »Triglav«

naznanja, da je 29. novembra 1935 umrl njegov zvesti član in nekdanji predsednik akad. društva »Triglav«

dr. Janko Bezjak

prosvetni inspektor v pok.

Triglavani mu ohranimo časten spomin!
Maribor, 29. novembra 1935. 5490

Sv. Miklavž

prosim Te prinesi mi

otroške nogavice
rokavice
volnene jopice
spodnje perilo
žepne robce
otroške predpasnike
od tvrdke

Büdefeldt
Gospodarska ulica 4

tam je blago dobro in ceneno.

Spomnite se CMD

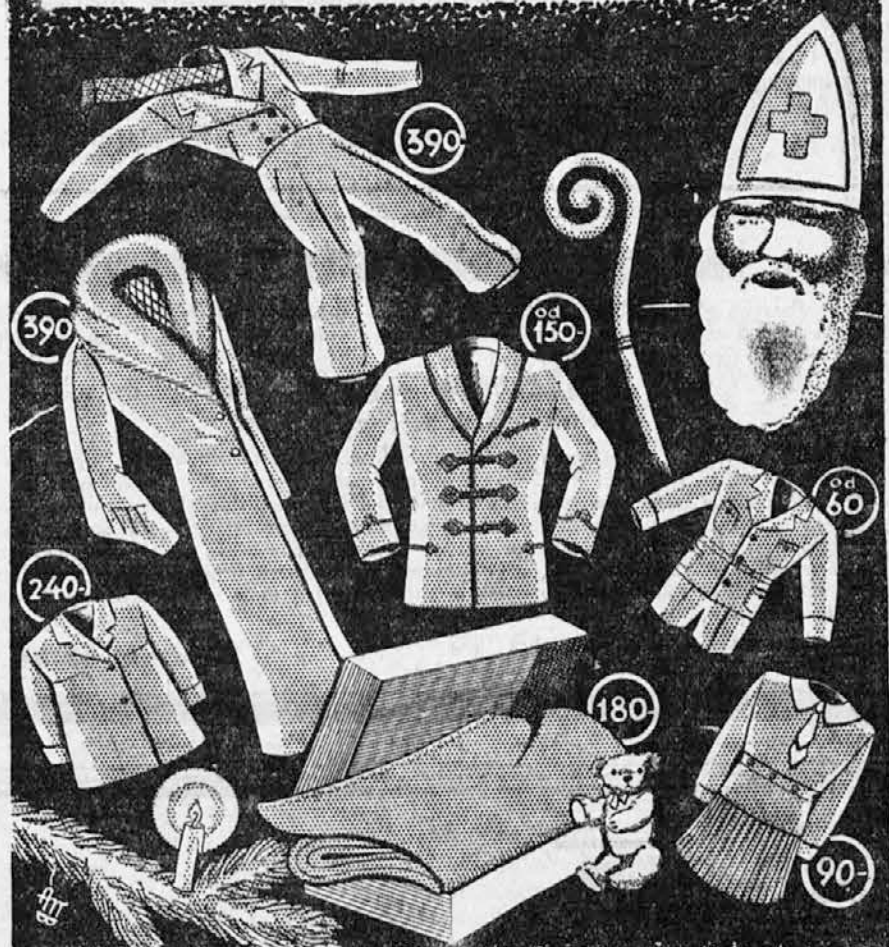
Posteljina

volnene odeje
odeje iz kamelske dlake
šivane odeje
perje
puh 4970

„Weka“ Maribor
Aleksandrova cesta 15

Posebno prikladni darovi za

Sv. Miklavža

TIVAR OBLEKE

Darujte za Pomožno akcijo!

Opravična številka IX I 1233/34 43

Dražbeni oklic

Dne 27. januarja 1936 ob 10. uri bo pri podpisnem sodišču v sobi št. 11 dražba nepremičnin.

Zemljiška knjiga Ranca vl. št. 9, 25, 90, Vukovje vl. št. 54 in 55, Pesniški dvor vl. št. 6, Gradiška vl. št. 66 Rošpoh vl. št. 3.

Cenilna vrednost 1. Ranca vl. št. 9 Din 201.646.—, 2. Ranca vl. št. 25 Din 12.610.50, 3. Ranca vl. št. 90 Din 1.090.—, 4. Vukovje vl. št. 54 in 55 Din 381.430.—, 5. Pesniški dvor vl. št. 6 Din 97.380.—, 6. Gradiška vl. št. 66 Din 51.498.—, 7. Rošpoh vl. št. 3 Din 67.280.30.—.

Vrednost pritisklin: Ranca vl. št. 9 Din 10.330.—, Vukovje vl. št. 54 in 55 Din 5.900.—, Rošpoh vl. št. 3 Din 3.960.— že prišteto k cenilni vrednosti zemljišč.

Najmanjši ponudek: ad 1. Din 134.430.75, ad 2. Din 8.407.50, ad 3. Din 726.66, ad 4. Din 254.287.—, ad 5. Din 64.920.—, ad 6. Din 34.332.—, ad 7. Din 44.854.—.

Pravice, katere bi ne pripuščale dražbe, je oglašiti pri sodišču najpozneje pri dražbenem naroku pred začetkom dražbe, sicer bi se jih ne moglo več uveljaviti glede nepremičnine v škodo zdražitelja, ki je ravnal v dobri veri.

V ostalem se opozarja na dražbeni oklic, ki je nabit na uradni deski sodišča.

Sresko sodišče v Mariboru, odd. IX.,
dne 20. novembra 1935.

Angleška zavarovalnica Royal Exchange Assurance

Glavni zastop **MARIBOR, Aleksandrova cesta 30**
Ustanovljeno leta 1720 Rezervni kapital nad 6 milijard Din

sprejema po najugodnejših tarifah zavarovanja vseh vrst, posebno industrijska zavarovanja, zavarovanja proti požaru, vlom, nezgodam, nesrečnim slučajem, dolžnosti jamstva, chomage in vsa druga zavarovanja.

Zahtevajte brezobvezne ponudbe.

V vseh krajih se sprejemajo zanesljive osebe kot zastopniki s stalnimi dohodki.

Velika božična prodaja

se prične 5. decembra

TRGOVSKI DOM
MARIBOR, ALEKSANDROVA 25

Oblastvena dovoljena razprodaja od 30. novembra!

Radi opustitve svoje trgovine s čevlji nudim cenjenemu občinstvu svojo zalogo obutve po zelo reduciranih cenah. In sicer dajem pri:

otroških čevljev in copatah 10 %
snežkah in galošah 10 %
damskih čevljev in čevljev za gospode 20 % popust!

Posamezne pare prodajam pod nabavno ceno!

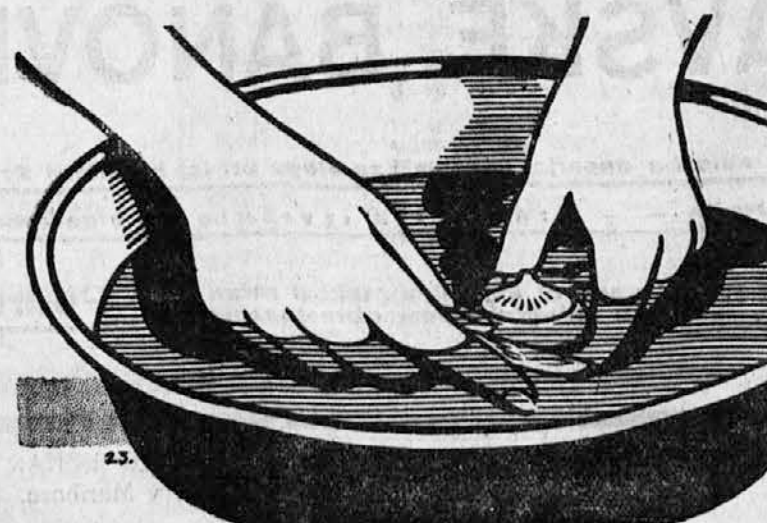
Ne zamudite te ugodne prilike in si nabavite čevlje za

Miklavža in Božič samo v naši trgovini s čevlji
V. WREGG, Slovenska 6

Pri hišnem delu

NIVEA-CREME

za nego kože!

Kljub stalni uporabi mrzle in tople vode, lahko ostane vaša koža mladostna, sveža in nežna. Negujte vašo kožo

z NIVEA.

Ta učinek dela vsebujoči evercit

Use cenejše!

Velika založba slanin in masti od prvovrstnih pitanih svinj. Prekajeno meso od Din 10— dalje. Sveže goveje, telečje in svinjsko meso po zelo znižanih cenah. Raznourstne klobase in mesne konzerve.

Anton Tavčar

Maribor, Jurčičeva ulica šte. 3-

Telefon 2147

Zahvala.

Prevzeti globoke hvalečnosti za vse dokaze sočustvovanja ob prebriski nenadni izgubi našega nepozabnega očeta, tasta, dedeka, brata, strica, svaka i. t. d. gospoda

Antona Rebola

uradnika drž. železnice v pok.

izrekamo tem potom še enkrat našo iskreno zahvalo prečastt. duhovščini, gg. zdravnikom, zastopniku Direkcije drž. žel. v Ljubljani, zastopnikom uradov in oblasti, v prvi vrsti zastopnikom in članom stanovske organizacije Udruženja jugosl. nacionalnih železničarjev in brodarjev, vsem prijateljem in znancem blagega pokojnika za izkazano pomoč, za darovano cvetje in za častno spremstvo. Posebna zahvala še veljaj pokojnikovim ožjim prijateljem »Starobora« in pa godbenemu in pevskemu društvu »Drava« za gniljive žalostinke in stanovskim tovarišem in sodelavcem za tople besede slovesa. Vsem skupaj: Bog plačaj!

MARIBOR, dne 26. novembra 1935.

Zalujoci ostali.

*Zdrave noge
zdrav narod,
zato dobro
usnjato obutev!*

4809

POSOJILNICA

R. Z. Z. O. P.

MARIBOR, NARODNI DOM
USTANOVLJENA LETA 1882

Stanje hranil. vlog blizu 60 milijonov Din
Rezervni sklad nad 10 milijonov Din

*

Sprejema hranilne vloge na knjižice in na tekoči račun ter jih obrestuje najkulantneje

Sirite »Večernik«

Salama milanska la. kg Din 25.-

tudi večje množine se dobi pri

L. UHLER-JU

delikatesa, Maribor, Glavni trg

Brillantni nakit

kakor vsakovrstne okraske predelam iz starih v najmodernejše. Vzamem tudi staro zlato, srebro in zlatnike po najvišji ceni v račun. Popravila hitro in ceneno. Priporočam se cenjenim strankam 4992

Avgust Jahn, zlatar in juvelir, **Stolna ul. 2**

SACHSENWERK-RADIOAPARATI

Višek radiotehnike. Kratki, normalni in dolgi valovi. Senzacionalni kino skala, izenačenje fadiga z dvojno kompenzacijo. Zvočnik z mnogokratno povečanim učinkom in specialno membramo, najnovejše elektronke (Schnell-heizkathode) z vsemi najnovejšimi izumi na polju radiotehnike.

Zamenjava starih aparatov!

Plačilne olajšave!

Radio Maribor, Glavni trg 1, telefon 26-48
specialna delavnica za radiotehniko.

RANILNICA DRAVSKE BANOVINE MARIBOR

Centrala: MARIBOR v lastni novi palači na oglu
Gospodske - Slovenske ulice

Najbolj varna naložba denarja, ker jamči za vloge pri tej hranilnici Dravska banovina s celim svojim premoženjem in z vso svojo davčno močjo — Hranilnica izvršuje vse v denarno stroko spadajoče posle točno in kulantno

Sprejema vloge in knjižice na tekoči račun po najugodnejšem obrestovanju

Podružnica: CELJE nasproti pošte, pre. južnoštajerska hranilnica